

Шамувелиң биринжи китабы

Мазмуны

Шамувел Ысрайылың соңкы хәкими

1.1 – 7.17

Шамувел Шавулы Ысрайылың илкинжи патышасы эдип беллейәр

8.1 – 12.25

Худай Шавулың патышалыгыны рет эдйәр

13.1 – 15.35

Шамувел Давуды патышалыга месх эдйәр

16.1 – 18.16

Шавул Давуды өлдүрмекчи боляр

18.17 – 27.12

Шавулың соңкы сөвеши

28.1 – 31.13

1-нжи бап

Шамувелиң догулышы

¹ Эфрайым даглыгындакы Раматайымсопым галасында Элкана диен бир адам яшаярды. Эфрайым тиресинден болан бу адам Ерохамың оглы, Элихувың агтыгы, Тохувың човлугы ве Супуң ювлугыды.

² Элкананың Ханна хем-де Пенинна атлы ики аялы барды. Пениннаның чагалары барды, эмма Ханнадан перзент болмаярды. ³ Элкана йылың-йылына Хөкмүрован Реббе сежде этмек хем Оңа гурбанлык бермек үчин, Шило галасына гидйәрди. Ол ерде Элийиң Хопны ве Пинехас атлы ики оглы барды. Олар Реббиң руханыларыды.

⁴ Элкана хер гезек Шилода гурбанлык беренде, гурбанлык этинден аялы Пенинна хем-де онуң чагаларының херсине бир пайдан берерди. ⁵ Эмма ол Ханна ики пай берерди. Чүнки Реб Ханнаны өнелгесиз эденем болса, Элкана оны сөййәрди. ⁶ Реббиң перзент бермейэндиги себәпли, Ханнаның гүнүси оны ынжыдарды, кемсидерди. ⁷ Бу йылларбойы шейле болды. Хер гезек Реббиң өйүне гиденде, Ханнаның гүндеши онуң ярасыны тәзеләрди.

Бир гүн хем Ханна отурып аглады ве хич зат датмады. ⁸ Эри оңа: «Ханна, сен нәме үчин агляяң, нәме үчин хич зат иймейән, нәме үчин бейле хасрат чекйән? Сениң үчин мен он огулдан-да артык дәлми нәме?!» дийди. ⁹ Олар ийип-ичип боланларындан соң, Ханна еринден туруп, Реббиң хузурына барды. Элий руханы шол вагт Реббиң ыбадатханасының сөесиниң гапдалындакы күрсүде отырды. ¹⁰ Ханнаның калбы хасратдан долуды. Ол гөзүнден боюр-боюр яш дөкүп дуршуна, Ребден дилег этди. ¹¹ Ол шейле касам этди: «Эй, Хөкмүрован Реб, Өз гырнагыңың чекйән хасратына назар сал, оны ятла. Өз гырнагыңы гөзден салма-да, гайтам, оңа бир огул бер, мен оны Сана өмүрлик назыр^а эдейин, онуң келлесине пәки дегмез».

¹² Ханна Реббиң хузурында узак вагт дилег эденсоң, Элий онуң агзына середип отырды.

¹³ Ханна ичинден дилег эденсоң, онуң сеси эшидилмән, дине додаклары гымылдаярды. Шоңа гөрә Элий оңа серхошдур өйтди. ¹⁴ Элий оңа: «Хачана ченли бейдип, энтирекләп йөржек? Бар, серхошлукдан ачылансоң гел» дийди.

¹⁵ Ханна оңа: «Ёк, агам, мен серхош дәл, мен ярым гөвүн бир бичәре. Мениң арак-шерапдан ичен задым ёк. Мен дине Реббиң хузурында ичими дөкйән. ¹⁶ Гырнагына ярамаз аялдыр өйтме. Мен ажы гам-гуссадан ве гайгы-хасратдан яна дилег эдйәрин» дийип жогап берди. ¹⁷ Элий оңа: «Бар, аркайын өйүңе гайдыбер, гой, Ысрайыл Худайы дилегиңи кабул этсин» дийди. ¹⁸ «Өз гырнагыңа мерхемет эт!» дийип, Ханна өз ёлуна гитди. Соңра ол нахарланды. Ол инди гамгын дәлди.

^а *Назыр* – Бу өзүни Худая багышлан адамларың сачына пәки дегирмезлик нышаныдыр. Сөзлүге серет.

¹⁹ Эртеси ирден туруп, олар Реббе сежде этдилер, соңра ызларына гайтдылар ве Рамадакы өз өйлерине доланып гелдилер. Элкана өз аялы Ханна янашды; Реб онуң дилегини кабул этди.

²⁰ Шейлеликте, Ханна гөврели болуп, бир огул догурды. «Мен муны Ребден диләп алдым» дийип, ол оглуның адына Шамувел^b дакды. ²¹ Онуң әри Элкана тутуш машгаласы билен ене йыллык гурбанлыгыны бермек үчин хем-де берен вадасыны ерине етирмек үчин, Шило гитмекчи боланда, ²² Ханна бу гезек онуң билен гитмеди. Ол адамсына: «Сүйтден айрылдан соң, мен чаганы Реббиң хузурына алып барарын, ол шол ерде өмүрлик галар» дийди. ²³ Элкана оңа: «Боляр, гөзел гөвнүн, чагаң сүйтден айырянча гарашай. Гой, Реб сениң ваданы^c амала ашырсын!» дийди. Шунлукда, Ханна өйде галып, чаганы сүйтден айырянча, она серетди.

²⁴ Чаганы сүйтден айрандан соң, үчяшар өкүз^d бир батман ун ве бир тулум шерап билен билеликте Ханна оны Шило галасына Реббиң өйүне гетирди; чага энтек яшды. ²⁵ Бир өкүзи гурбанлык беренлеринден соң, олар чаганы Элийиң янына алып бардылар. ²⁶ Ханна Элийә йүзленип: «Әй, агам, өмрүң узак болсун! Мен шу ерде хузурында дуруп, Ребден дилег эден аял. ²⁷ Ине, шу чага үчин дилег эдипдим. Реб мениң дилегими кабул этди. ²⁸ Шоңа гөрә мен оны Реббе берйәрин. Гой, ол тә өмри өтйәнчә, Реббиң хызматында болсун» дийди.

Соңра ол шол ерде Реббе сежде этди.

2-нжи бап

Ханна Худая алкыш айдяр

¹ Онсоң Ханна Худая дилег этди:

«Реб калбымы шатлыга беследи,

Реб билиме кувват берди.

Сениң халас эдениң үчин, мен шадыян!

Душманларымың үстүнден гүлйән.

² Реб мукадесдир, Оңа тай болмаз,

Ондан гайры Худай болмаз,

Бизиң Худайымыз дей Гая болмаз.

³ Буйсанчдан долы сөзлерден эл гөтер.

Улумсылык билен геп урма,

Чүнки әхли иш Реббе аяндыр.

Хеммесине казылык эдйән Шолдур.

⁴ Гүйчлүлериң яйы дөвүлди,

Әжизлере кувват гелди.

⁵ Доклар бир дөвүм чөрек үчин гүнлүкчи болдулар,

Ачлар болса дойдулар.

Өнелгесиз аял еди чага догурды,

Көп чагалы аял перзентсиз галды.

⁶ Өлдүрйәнем Ребдир,

Дирелдйәнем Ребдир.

Өлүлер дүнийәсине индерйәнем,

Чыкарянам Ребдир.

⁷ Гедай гойянам, баядянам Ребдир,

Песелдйәнем, бейгелдйәнем Ребдир.

⁸ Реб гарыбы аяк астындан гөтерйәр,

Мәтәжи сердарларың хатарына гошяр,

Зибилханадан чыкарып,

Реб олары хеззет тагтында отурдяр,

Чүнки Ериң сүтүнлери Реббиңкидир,

Дүнийәни шоларың үстүнде бина эден Олдур.

^b *Шамувел* – еврейче бу ат *Онуң ады Худай* диймеги аңладяр. Шейле хем бу еврейче *сорамак* ишлиги билен багланышыклы.

^c *Сениң ваданы* – Бу сөзлер кәбир гадымы голязмалардан алнан, йөне башга голязмаларда *Өз вадасыны*.

^d *Үчяшар өкүз* – Бу сөзлер кәбир гадымы голязмалардан алнан, йөне башга голязмаларда *үч өкүз*.

- ⁹ Вепадарларыны Өз пенасында саклар Ол.
 Эмма бетниетлери зулматда йитирим эдер.
 Чүнки адам өз гүйжи билен мэкәм дәл.
- ¹⁰ Парчаланжакдыр Реббин гаршысына чыканлар.
 Оларың гаршысына Гөкде Ол награ дартар.
 Земиниң чар күнжүнде Реб хөкүм эдер.
 Ол Өз патышасына гүйч-кувват берер,
 Өз сечип сайлан патышасына ениш гетирер».

¹¹ Соңра Элкана өйүне – Рама доланды. Шамувел болса Реббе гулдук этмек үчин, Элий руханының янында галды.

Элийиң ярамаз огуллары

¹² Элийиң огуллары ярамаздылар. Олар Ребби сыламаярдылар. ¹³ Руханылар халк билен шейле дарашардылар: ислендик бири гурбанлык беренде, эт гайнап дурка, руханының хызматкәри элине үч дишли чаңнал алып гелерди-де, ¹⁴ оны газан болса газана, пити болса питә, таба болса таба, окара болса окара сокарды-да, чаңнала иленини алып, рухана берерди. Садака бермек үчин Шило гелйән ысрайылларың әхлиси билен олар шейле дарашардылар. ¹⁵ Үстесине-де, хениз ягы янманка, руханының хызматкәри садака берйәниң янына барып, оңа: «Рухана говурмалык эт бер. Ол сениң бишен этиңи нәме этсин, оңа чиг эт герек» диерди. ¹⁶ Эгер кимдир бири: «Этиң ягы янянча сабыр эт, соң герегин эт болсун» дийәйсе, онда ол оңа: «Ёк, эти хәзир бер, ёгсам зор билен аларын» диерди. ¹⁷ Шунлукда, Реббин хузурында буларың гүнәси жуда агырды. Себәби олар Реббе ниетленен садаканы хорматламаярдылар, оны әсгермезлик эдйәрдилер.

¹⁸ Шамувел Реббин хузурында хызмат эдйәрди. Ол зыгыр матадан тикилен эфот^е гейип гезйәрди. ¹⁹ Әжеси онуң өзүне лайык эдип дон тикип, хер йыл адамсы билен биле гурбанлык бермәге геленде, оны Шамувеле берерди. ²⁰ Гайтжак боланларында: «Реббин хызматына багыш эден оглуның өвезини долар ялы, гой, Реб саңа шу аялдан ене зүрятлар берсин» дийип, Элий Элкана хем-де онуң аялына ак пата берерди. Соңра олар өйлерине доланардылар. ²¹ Хава, Ханнаны Реб ене-де ялкады: Ханнаның үч оглы, ики гызы болды. Шамувел болса Реббин хузурында өсүп улаларды.

²² Элий жуда гаррапды. Өз огулларының ысрайыллар билен нәхили дарашандыкларыны, оларың Реббе йүз тутулян чадырың гапысында хызмат эдйән аяллар билен ятяндыкларыны ол эшитди. ²³ Ол огулларына шейле дийди: «Бу нәме этдигиниз болды? Тутуш халк сизин ярамаз ишлериңиз хакында гүррүң эдйәр. ²⁴ Бейтмәниз боланок, огулларым! Реббин халкындан мениң эшидйән хабарым говы дәл. ²⁵ Эгер адам адамың гаршысына гүнә этсе, Худай олар аралыкчы болар. Эмма адам Реббин гаршысына гүнә этсе, онда оны ким горар?». Барыбир өз какасының сөзүне Элийиң огуллары гулак асмадылар, чүнки Реб олары өлдүрмеги йүрегине дүвүпди. ²⁶ Яшажык Шамувел болса Реббин ве адамларың сөйгүсини газанып, яш бабатда-да, пәхим-пайхас бабатда-да гүнүни санап өсйәрди.

Элийиң машгаласына гаршы пыгамберлик

²⁷ Бир гүн бир пыгамбер Элийә шейле хабар гетирди: «Хава, Реб саңа шейле диййәр: „Ата-бабаң Харун ве онуң машгаласы Мүсүрде фыровьның гуллары болан вагтлары, Мен Харуна Өзүмиң гудратымы гөркезипдим. ²⁸ Мениң руханым болуп, гурбанлык сыпамың үстүне чыкып, якымлы ыслы түтетги якып, Мениң хузурымда эфот геер ялы, Ысрайылын әхли тирелериниң ичинден Мен оны сайладым. Ысрайыллар тарапындан берлен якма гурбанлыкларындан пай алмага дине сениң атаңың несLINE ругсат бердим. ²⁹ Инди нәме үчин сиз Мениң буйран гурбанлыкларыма ве садакаларыма гөз дикйәрсиниз? Нәме үчин сен, Элий, халкым Ысрайылын садакаларының иң сайлама ерлери билен өзүңизи семретжек болуп, өз огулларыны Менден артык хорматлаярсың?“ ³⁰ Шонуң үчин хем Ысрайыл Худайы Реб шуны жар эдйәр: „Сениң өз несLINE-де, ата-бабаңың несLINE-де хемишлик Мениң хузурымда гезер дийип, Мен өң сөз берипдим. Эмма инди Мен шейле диййәрин: гайтмышым болсун, чүнки Мен Өзүми сыланы сыларың, әсгермезлик эдени болса рысва эдерин. ³¹ Шунлукда, сизин ве сизин

^е *Эфот* – Руханының үстки гейими. Сөзлүге серет.

ата-бабаларыңызың ганатыны гыржак гүнлерим узакда дәл — сизден догуланларын хич бирине узак өмүр миессер этмез. ³² Ысрайыла эдилжек ягшылыкка гөрпчилик билен середерсиниз. Сизиң неслиңиз хич вагт узак өмүр сүрмез. ³³ Аранызда гурбанлык сыпамдан махрум эдилмедик дине бир адамы дири галдыраарын; ол хем сизи агламакдан гөзлериңизи көр, багрыңызы ган эдер. Тутуш эркек неслиңиз жуванлыкка өлөр. ³⁴ Сениң ики огулң Хопны билен Пинехасың башына дүшжек иш — оларың икисиниң-де бир гүнде өлмеги сана бир аламан болар. ³⁵ Мен Өзүме гөвнүмден туржак ве писиндим отуржак ишлери этжек вепадар бир руханы сайларын. Мен онуң неслини эбедилешдирерин, ол өмүрбагы Мениң сечип сайлан патышамың хузурунда гезер. ³⁶ Хава, сениң аман галанларың: ‘Бир дөвүм чөрек тапарым ялы, маңа Өз руханыларыңың арасыңдан иш бер’ дийип, гара шай я-да бир дөвүм чөрек үчин дыза чөкүп, оңа ялбарарлар“».

3-нжи бап

Реб Шамувеле гөрүңйәр

¹ Етгинжек Шамувел Элийиң янында Реббиң хузурунда хызмат эдйәрди. Ол гүнлер Реббин сөзи сейрек гелерди, Ребден гелиән ылхамлар азды. ² Шейле гүнлериң биринде чөннерен гөзлери билен онлы сайгармаян Элий өз дүшегинде ятырды. ³ Шамувел хем Худайың сандыгының сакланян ери болан Реббиң ыбадатханасында ятырды. Худайың чырасы хениз сөнмәнди. ^{4–5} Бирден Реб: «Шамувел! Шамувел!» дийип, оны чагырды. Шамувел: «Мен бәрде» дийип сесленди-де, Элийиң янына ылгады. Ол барып: «Ине, мен гелдим» дийди. Эмма Элий оңа: «Мен сени чагырамок ахырын, бар, ятыбер» дийди. Шамувел гидип ятды.

⁶ Реб: «Шамувел!» дийип, оны ене чагырды. Шамувел ене турды-да, Элийиң янына барып, оңа: «Ине, мен гелдим» дийди. Эмма Элий оңа ене: «Мен сени чагырамок ахырын, огулум, бар, ятыбер» дийди. ⁷ Шамувел хениз Ребби якындан танамаярды, Реббиң сөзи Шамувеле энтек аян болманды.

⁸ Реб Шамувели үчүнжи гезек чагырды. Ол ене-де турды-да, Элийиң янына барып, оңа: «Ине, мен гелдим» дийди. Шондан соң огуланы Реббиң чагыряндыгына Элий дүшүнди. ⁹ Шоңа гөрә Элий Шамувеле: «Бар, ятыбер. Эгер Ол сени ене чагырайса, Оңа: „Я Реб, айдыбер, гулуң динлейәр“ дийип жогап берерсиң» дийди. Шамувел ене-де барып, өз еринде ятды.

¹⁰ Реб гелип, ол ерде дурды ве: «Шамувел! Шамувел!» дийип, ене өңкүлери ялы оны чагырды. Шамувел: «Айдыбер, гулуң динлейәр» дийип жогап берди. ¹¹ Реб Шамувеле шейле дийди: «Хава, Ысрайылда эшидениң инини титретжек бир иш эдерин. ¹² Элийиң неслине гаршы айданларымың әхлисини шол гүн бержай эдерин. ¹³ Онуң неслини эбедилик жезаландыржакдыгымы Мен оңа айдыпдым. Чүнки ол огулларының Маңа дил етирендиклерини билип хем, олары бу ишден сакламады. ¹⁴ Шоңа гөрә Элийиң машгаласының гүнәси гурбанлык билен-де, садака билен-де хич вагт ювулмаз дийип, Мен онуң неслине гаршы ант ичдим».

¹⁵ Шамувел даң атыңча ятды. Соңра туруп, Реббиң өйүниң гапыларыны ачды. Шамувел бу аламаты Элийә дуйдурмакдан горкярды. ¹⁶ Эмма Элий: «Шамувел, огулум» дийип, оны янына чагырды. Шамувел: «Ине, мен гелдим» дийип жогап берди. ¹⁷ Элий Шамувеле: «Ол саңа нәме дийди? Менден яшырма. Онуң айданларының екежесини менден гизләйсең, гой, Худай сана-да шоңы, хатда ондан-да бетерини гөркезсин» дийди. ¹⁸ Шондан соң Шамувел хич зады гизлемән, хеммесини болшы ялы Элийә гүррүң берди. Элий: «Ол Ребдир, гой, Ол Өз халаныны этсин» дийди.

¹⁹ Шамувел улалярды. Онуң айданларының әхлиси хакыкат йүзүнде бержай болярды, чүнки Реб онуң биленди. ²⁰ Шамувелиң Реббиң ынамдар пыгамберидигини Дандан Беершеба ченли бүтин Ысрайыл билди. ²¹ Шилода Реб сөзи аркалы Өзүни Шамувеле аян эденден соң, Ол ене-де шол ерде гөрүнмегини довам этдирди.

4-нжи бап

¹ Шамувелиң сөзи тутуш Ысрайыла етди.

Әхт сандыгы элден гидйәр

Шонда ысрайыллар пилиштлилере гаршы баш гөтердилер. Ысрайыллар Эбенезерде, пилиштлилер болса Аепкедә дүшелге гурдулар. ² Пилиштлилер ысрайылларың гаршысына сөвешмек үчин, хатара дүзүлдилер. Сөвеш яйбанланып, ысрайыллар пилиштлилерден

еңилдилер. Пилиштлилер сөвеш мейданында оларың дөрт мүң чемеси адамыны өлдүрдилер. ³ Гошун дүшелгә гайдып геленде, Ысрайылың яшуулары шейле дийдилер: «Нәме үчин Реб бизи пилиштлилер билен сөвешде еңлише сезевар этдикә? Гелиң, Реббиң Әхт сандыгыны Шилодан шу ере алып гелелиң. Гой, ол бизиң арамызда болуп, бизи душманың элинден халас этсин». ⁴ Олар Шило бирнәче адам иберип, керупларың^f ёкарсында тагт гуран Хөкмүрован Реббиң Әхт сандыгыны гетирдилер. Элийиң огуллары Хопны билен Пинехас хем Худайың Әхт сандыгының янындадылар. ⁵ Реббиң Әхт сандыгы дүшелгә гетирленде, әхли ысрайыллар шейле бир гыгырышдылар велин, оларың гыкылыгындан яна хатда ер сарсды. ^{6–7} Пилиштлилер бу гыкылыгы эшидип: «Еврейлериң дүшелгесиндәки бу гыкылык нәмәниң аламатыка?» дийшип геңиргенишдилер. Ысрайылларың дүшелгесине Реббиң сандыгының гетирлендигини биленлеринде болса, олар горкуп, шейле дийдилер: «Оларың дүшелгесине худаилар гелипдир. Дат бизиң гүнүмизе! Бу өң гөрлүп-эшидилен зат дәл ахырын. ⁸ Дат бизиң гүнүмизе! Бу кувватлы худаиларың элинден ким бизи халас эдип билер? Хер хили бела-бетерлер билен булар чөлде мүсүрлилере гөз гөркезен худаилар ахырын. ⁹ Эй пилиштлилер, еврейлериң өз гапыңызда гул болушлары ялы, сизиң хем оларың гапысында гул боласыңыз гелмейән болса, гайрата галың, мерт болуң! Олар билен мерт дуруп сөвешиң!» ¹⁰ Шондан соң пилиштлилер хүжүме гечдилер. Ысрайыллар еңлип, дыр-пытрак болуп, өйли-өйүне гачдылар. Улы гыргынчылык болды, ысрайылларың отуз мүң пыяда эсгерини өлдүрдилер. ¹¹ Худайың сандыгы элден гитди, Элийиң огуллары Хопны билен Пинехас хем өлдүрилди. ¹² Беньяминлерден бири гачып, сөвеш мейданындан чыкды ве шол гүнүң өзүңде Шило гелди. Ол якасыны чәкләп, башындан гум соврупды. ¹³ Ол геленде, Элий ёлуң угрундакы күрсүсинде гөзлерини зордан ёла дикип отырды, чүнки Худайың сандыгының алнып гидилмеги онуң йүрегини элендирйәрди. Янкы адам гала гирип, болан ваканы хабар беренде, тутуш гала энреди. ¹⁴ Элий бу зензеләни эшидип: «Бу галмагал нәмекә?» дийди. Ол адам гыссанмач гелип, Элийи хабардар этди. ¹⁵ (Шол вагт Элий тогсан секиз яшындады, онуң чөннелен гөзлери оңлы сайгармаярды). ¹⁶ Янкы адам Элийә: «Мен сөвеш мейданындан гелйәрин. Мен ол ерден шу гүн гачып гайтдым» дийди. «Нәме болды, оглум?» дийип, Элий ондан сорады. ¹⁷ «Ысрайыл пилиштлилерден гачды, халк гырылды, огулларың Хопны билен Пинехас душман элинден өлди, Худайың сандыгы элден гитди» дийип, хабар гетирен адам жогап берди. ¹⁸ Худайың сандыгы агзалан бада, Элий отуран күрсүсинден чиң арканлыгына дөвезе тарапа агып гайтды. Ол гарры хем агыр гөвре болансоң, бойны омрулып жан берди. Ол Ысрайыла кырк йыллап сердарлык этди. ¹⁹ Онуң гелни – Пинехасың аялы айы-гүни етик гөврелиди. Худайың сандыгының элден гидендиги, гайынатасыдыр адамсының-да өлендиги барадакы хабары эшиденде, ол гөвресиндәки чаганы догурды, эмма ол бургы агырысына дөз гелип билмеди. ²⁰ Ол демини санап ятырка, янындакы аяллар оңа: «Горкма, оглуң болды» дийдилер. Эмма ол булара не үнс берди, не-де жогап. ²¹ Худайың сандыгы элден гиденсоң, гайынатасыдыр адамсы-да өленсоң, «Ысрайылдан шөхрат гитди» дийип, ол оглуның адына Икабот^g дакды. ²² Ол: «Ысрайылдан шөхрат гитди, чүнки Худайың сандыгы элден гитди» дийди.

5-нжи бап

Әхт сандыгы пилиштлилериң элинде

¹ Худайың сандыгыны эле саланларындан соң, пилиштлилер оны Эбенезерден Ашдота гетирдилер. ² Соңра пилиштлилер Худайың сандыгыны Дагон бутханасына салып, оны Дагон бутуның янында гойдулар. ³ Ашдотлылар эртеси ирден туруп гөрселер, Дагон буты Реббиң сандыгының өңүңде йүзин дүшүп ятан экен. Олар буты галдырып, ене өз еринде отуртдылар. ⁴ Олар эртеси ирден туруп гөрселер, Дагон буты ене Реббиң сандыгының өңүңде йүзин дүшүп ятан экен. Бу сапар Дагоның келлеси хем-де ики эли дөвлүп, босагада ятырды, онуң дине гөвреси абат галыпды. ⁵ (Дагон руханыларының хем-де Дагоның Ашдотдакы бутханасына гелйәнлериң хәли-хәзире ченли-де бутхананың босагасыны басмазлыклары шондан галды.)

⁶ Реб ашдотлылары ве Ашдотың чәклеринде яшаян халкы агыр жезаландырды, олары горкузды; эндамларына чыкув чыкарып, олары ховсала салды ве башларындан айылганч күлпет

^f Керуп – перишделериң бир гөрнүши. Сөзлүге серет.

^g Икабот – еврейче бу ат *шөхрат гитди* диймеги аңладяр.

индерди. ⁷ Ашдотлылар болан ваканы гөрүп: «Ысрайыл Худайының сандыгыны бу ерде мундан артык сакламалың, чүнки Ол бизе-де, худайымыз Дагона-да жуда ёвузлык билен гөз гөркезйәр» дийдилер. ⁸ Шейлеликте, олар чапарлар гөндерип, әхли пилиштли ханлары йыгнадылар ве: «Ысрайыл Худайының сандыгыны нәме этсеккәк?!» дийип, олар сала салдылар. Олар: «Сандык Гат галасына әкидилсин» дийдилер. Шейдип, олар Ысрайыл Худайының сандыгыны Гат галасына гетирдилер. ⁹ Эмма олар оны бу ере гетиренлеринден соң, Реб бу гала хем гөз гөркезди, галаны айылганч ховсала гаплап алды. Галаның илатының улудан-кичә әхлисинин эндамына чыкув чыкарып, Реб олары ёвузлык билен жезаландырды. ¹⁰ Шондан соң олар Ысрайыл Худайының сандыгыны Экрона ибердилер. Эмма Худайың сандыгы Экрона гетирленде, бу ериң халкы: «Ысрайыл Худайының сандыгыны өзүмизи-де, халкымызы-да гыргына бермек үчин гетирдилер-эй!» дийип багырышдылар. ¹¹ Шол себәпден, олар чапарлар гөндерип, әхли пилиштли ханлары йыгнадылар ве: «Ысрайыл Худайының сандыгыны бу ерден чыкарып, өз ерине иберелиң, гой, ол бизи хем, халкымызы хем хеләк этмесин» дийдилер. Себәби тутуш галаны айылганч ховсала гаплап алыпды. Реб олары жуда агыр жезаландырды. ¹² Аман галанлара чыкув чыкды. Галаның илатының ахы-наласы асманга гөтерилди.

6-нжы бап

Әхт сандыгы гайдып гелйәр

¹ Реббин сандыгы еди айлап пилиштлилерин юрдунда болды. ² Шондан соң пилиштлилер руханылардыр палчылары чагырып, олар: «Реббин сандыгыны нәме этсеккәк? Оны өз меканына нәхили гайтармалыдыгыны бизе айдың» дийдилер. ³ Олар: «Әгер сиз Ысрайыл Худайының сандыгыны ызына гайтармакчы болсаңыз, онда оны бош гойбермән, Худая язык гурбанлыгыны берин. Шонда сиз беладан гутуларсыңыз ве Онун нәме себәпден өзүңизи ызыны үзмән жезаландырандыгына гөз етирерсиңиз» дийдилер. ⁴ Пилиштлилер: «Биз Оңа нәдип язык гурбанлыгыны бермели?» дийип, олардан сорадылар. Олар шейле жогап бердилер: «Пилиштли ханларың санына гөрә бәш саны чыкувың, бәш саны-да сычаның алтындан шекилини ясаң. Чүнки бу бела сизиң өзүңизе-де, ханларыңыза-да дең дережеде дегишлидир. ⁵ Шоңа гөрә эндамыңыза чыкан чыкувларың хем-де юрдуңыза гыргынчылык гетирен сычанларың алтындан шекиллери ясап, Ысрайылың Худайыны шөхратландырың; шейтсеңиз, белки, Худай сизден, сизиң худаиларыңыздан ве юрдуңыздан эл чекер. ⁶ Нәме үчин сиз мүсүрлилерин ве фыровьның эдиши ялы доң йүреклик эдйәрсиниз? Тә ысрайыллара Мүсүрдән чыкмага ыгыяр берйәнчәлер, оларың нәхили аңкасыны ашырандыгыны ядыңыздан чыкарман. ⁷ Инди тәзе араба хем-де хениз боюнтырык салынмадык ики саны саглык сыгыр тапың-да, олары араба гошун. Сыгырларың гөлелерини болса, оларың янындан айрып, дөледе саклаң. ⁸ Реббин сандыгыны шол арабада ерлешдирин; язык гурбанлыгы хөкмүнде Реббе иберйән алтын шекиллериңизи хем гута салып, онун гапдалында гоюң. Соңра оны ёла салың, гой, ол өз угруна гитсин. ⁹ Йөне оңа гөзегчилик эдиң. Әгер ол өз меканына барян ёл билен – Бейтшемешин ёлы билен гитсе, онда бу айылганч бетбагтчылыгы бизиң башымыза Реббин салдыгыдыр, эмма ол шол ёлдан гитмесе, онда бу иште Онун элиниң ёклугыдыр, мунун төтәнлик болдугыдыр».

¹⁰ Адамлар айдылышы ялы этдилер: ики саны саглык сыгыр тапып, олары араба гошдулар. Оларың гөлелерини болса, дөлә габап гойдулар. ¹¹ Реббин сандыгыны хем-де алтындан ясалан сычандыр чыкув шекиллери салнан гутыны пилиштлилер араба йүкледилер. ¹² Сыгырлар сага-сола совулжак болман, гөни Бейтшемеше барян улы ёл билен молашып гитдилер. Тә Бейтшемешин арачәгине ченли пилиштли ханлар оларың ызындан галмадылар. ¹³ Шол вагт бейтшемешлилер жүлгеде бугдай оруп йөрдүлер. Реббин сандыгына гөзлери дүшенде, олар бегендилер. ¹⁴ Бейтшемешли Ешуваның экин мейданындакы уллакан дашың янында араба тогтады. Олар арабаның агачларыны дөвүшдирип, одун этдилер-де, сыгырлары союп, Реббе якма гурбанлык бердилер. ¹⁵ Левилер Реббин сандыгыны хем-де онун янындакы алтын шекиллер салнан гутыны арабадан дүшүрип, шол уллакан дашың үстүнде гойдулар. Шол гүн бейтшемешлилер Реббе якма ве бейлеки гурбанлыклары бердилер. ¹⁶ Пилиштлилерин бәш ханы бу ваканы гөзи билен гөрди. Олар шол гүн Экрона доланып гелдилер.

¹⁷ Пилиштлилерин Реббе язык гурбанлыгы хөкмүнде иберен алтындан ясалан чыкув шекиллериңини бири Ашдот үчин, бири Газа үчин, бири Ашкелон үчин, бири Гат үчин, ене бири болса Экрон галалары үчиндир. ¹⁸ Алтындан ясалан сычан шекиллери болса пилиштлилерин

бәш ханы тарапындан доландырылян берк галаларың ве оларың диварсыз обаларының санына гөрә иберилди. Үстүнде Реббиң сандыгы гойлан уллакан даш Бейтшемешли Ешуваның экин мейданында шу гүне ченли дур.

¹⁹ Эхт сандыгының ичине середендиклери үчин, Реб бейтшемешлилери өлдүрди. Халкын ичинден Ол етмиш адамы^h өлдүрди. Халк матам тутды, чүнки халкы Реб гырыпды.

²⁰ Бейтшемешлилер: «Реббиң, ягны бу мукадес Худайың өңүнде дуруп билжек бармы нәме?! Ол бизден эл чекер ялы, биз сандыгы киме ёлласаккак?» дийишдилер. ²¹ Соңра: «Пилиштлилер Реббиң сандыгыны ызына иберипдирлер. Гелиң-де, оны алып гидиң» диен хабар билен олар Кирятегарыма чапар гөндердилер.

7-нжи бап

¹ Шондан соң Кирятегарымлылар гелип, Реббиң сандыгыны алып гитдилер. Олар оны депәниң үстүнде яшаян Абынадабың өйүне гетирдилер ве Кирятегарымың яшулулары Реббиң сандыгына гөзегчилик этмәге онуң оглы Элгазари белләп, оны месх этдилерⁱ.

Шамувел Ысрайыла сердарлык эдйәр

² Сандык узак вагтлап – йигрими йыла голай Кирятегарымда галды. Шол арада тутуш ысрайыл халкы Реббе налыш этди. ³ Ахыры бир гүн Шамувел тутуш Ысрайыл несLINE йүзленип, шейле дийди: «Эгер сиз бүтин калбыңыз билен Реббе доланмакчы болсаңыз, онда Ашторет ве бейлеки кесеки хурайларыңыздан гечиң, өзүнизи Реббе бүтинлей багыш эдиң ве дине Оңа гуллуқ эдиң. Шейтсеңиз, Ол сизи пилиштлилериң элинден халас эдер». ⁴ Шондан соң ысрайыллар Багал ве Ашторет бутларыны терк эдип, дине Реббе гуллуқ этдилер.

⁵ Шамувел олара: «Хеммәниз Миспада йыгнанышың, мен ол ерде сиз үчин Реббе дилег этжек» дийди. ⁶ Олар Миспада йыгнанышдылар. Олар гуюдан сув чекип, оны Реббиң хузурында ере дөкүп: «Биз Реббиң өңүнде гүнә газандык» дийип, шол гүн агыз бекледилер. Шейдип, Шамувел Миспада ысрайыллар сердар болды.

⁷ Ысрайылларың Миспада топланышандыгыны эшиден пилиштли ханлар олара гаршы баш гөтердилер. Ысрайыллар муны эшидип, ховсала дүшдүләр. ⁸ Олар Шамувеле: «Худайымыз Реббе биз үчин дилег этмәни гойма, Ол бизи пилиштлилериң элинден халас этсин» дийип йүзлендилер. ⁹ Шамувел хениз отугмадык бир гузыны Реббе башбүтин якма гурбанлык берди. Соң ол Ысрайыл үчин Реббе перят этди; Реб оңа сесленди. ¹⁰ Шамувелиң Реббе якма гурбанлык берйән вагты, ысрайылларың үстүне чозмак үчин, пилиштлилер оларың алкымына гелдилер. Эмма Реб ол гүн гүндеч сес эдип, пилиштлилери алжыранңылыга салды; олар ысрайыллардан еңлип гачдылар.

¹¹ Ысрайыллар Миспадан чыкып, пилиштлилери Бейткарың этегине ченли ковалап, олары гырдылар. ¹² Шамувел бир дашы алып, оны Миспа билен Шениң арасында дикелдип гойды ве «Реб бизе шу гүне ченли ярдам этди» дийип, ол шол ери Эбенезер^j дийип атландырды.

¹³ Шейлеликде, пилиштлилер боюн эгдирилди ве шондан соң гайдып олар ысрайыл топрагына аяк секмедилер. Тә Шамувел дүнейәден өтйәнчә, Реббиң голы пилиштлилериң гаршысына болды. ¹⁴ Пилиштлилер ысрайыллардан басып алан галаларыны – Экрондан Гата ченли аралықдакы галаларың әхлисини ызына гайтарып бердилер. Ысрайыллар өз топрагыны пилиштлилерден азат этдилер. Ысрайыл билен аморларың арасында асуда дурмуш беркарап болды.

¹⁵ Шамувел өмри өтйәнчә, Ысрайыла сердар болды. ¹⁶ Ол йылың йылына Бейтеле, Гилгала, Миспа айланып, шол ерлерде Ысрайылы доландырарды. ¹⁷ Ол соңра өзүниң Рамадакы өйүне гайдып, шол ерден хем Ысрайыла сердарлык этди. Ол Рамада Реббе гурбанлык сыпасыны гурды.

^h *Етмиш адамы* – Бу сөзләр кәбир гадымы голязмалардан алнан, йөне башга голязмаларда *етмиш адамы*, *бәш муң адамы*.

ⁱ *Месх этмек* – Кимдир бирини депесинден яг гуяп, патышалыга я-да ёлбашчылыга беллемек. Сөзлүге серет.

^j *Эбенезер* – еврейче бу ат *ярдам дашы* диймеги аңладяр.

8-нжи бап

Халк патыша ислейэр

¹ Шамувел гаррап, яшы бир чене барансоң, өз огулларыны Ысрайыла сердар гойды. ² Онун улы оглуның ады Ёвел, кичисиниң ады болса Абыяды. Олар Беершебаның сердарыдылар.

³ Шамувелиң огуллары өз какасының ёлундан гитмедилер; гайтам, дине баямагың гамыны ийдилер, пара алдылар, адалатдан йүз дөндүрдилер.

^{4–5} Ысрайылың әхли яшулулары йыгнанышдылар ве Рамада отурян Шамувелиң янына барып: «Инди сениң-ә яшың бир чене барды, огулларың болса сениң ызыңы тутмадылар. Шоңа гөрә, бейлеки халкларда болшы дей, үстүмизден хөкүмдарлык эдер ялы, бизе-де бир патыша белле» дийип, оңа йүз тутдулар.

⁶ Ысрайыл яшулуларының: «Бизе хөкүмдарлык эдер ялы патыша белле» диен сөзи Шамувеле ярамады. Шамувел Реббе дилег этди. ⁷ Реб Шамувеле шейле сесленди: «Халкың сөзүни соңуна ченли динле. Чүнки олар сени дәл-де, Мениң өзлериниң патышасы болмагымы инкәр этдилер. ⁸ Өзлерини Мүсүрден алып чыкан гүнүмден бәри олар Менден йүз өврүп, кесеки худайлара ыбадат эдип гелйәрлер. Инди олар сен бабатда хем шейле этмегиң күл-күлүне дүшүпдирлер. ⁹ Сен инди олара гулак ас, йөне өз үстлеринден хөкүм сүржек патышаның йөрөтжек дүзгүнлеринден олары мазалы хабардар эт».

¹⁰ Шамувел Реббиң сөзлерини өзүнден патыша талап эденлерин дыкгатына етирди. ¹¹ Ол булара шейле дийди: «Сизиң үстүңизден хөкүм сүржек патышаның йөрөтжек дүзгүнлери шейле болар: ол огулларыңызы алып, сөвеш арабалары ве атлылары билен гулук этмәге межбур эдер, олардан бир бөлеги шаның сөвеш арабаларының өңүнде ылгарлар. ¹² Ол өзи үчин мүнбашылар ве эллибашылар белләр. Кимсине өз ерлерини агдардар, хасылыны йыгнадар, кимсине болса, уруш энжамларыны ве өз сөвеш арабаларының шайларыны ясадар. ¹³ Гызларыңызы алып, атыр ясадар, ашпез эдер, чөрөк биширдер. ¹⁴ Ша сизиң ин сайлама ерлеринизи, үзүмчиликлеринизи, зейтун багларыңызы элиңизден алып, өз хызматкәрлерине берер. ¹⁵ Өз гошунбашыларыдыр хызматкәрлерине бермек үчин, галла хем-де үзүм хасылыңызың ондан бир бөлегини элиңизден алар. ¹⁶ Ол сизи гул-гырнаксыз гояр, ин сайлама мал-гараларыңызы^k ве эшеклеринизи алып, олары өз хажатлары үчин уланар. ¹⁷ Доварларыңызың-да ондан бирини алар, өзүңиз болса онун гулуна өврүлерсиңиз. ¹⁸ Шонда сиз өз сайлап-сечен патышаңызың элинден дады-перят эдерсиңиз. Эмма ол гүн Реб сизиң дадыңыза етишмез».

¹⁹ Барыбир халк Шамувелиң сөзүне гулак асмады. Олар: «Ёк! Бизде патыша болсун! ²⁰ Шейдип, биз хем бейлеки халклара меңзәрис. Бизиң үстүмизден патышамыз хөкүмүрованлык эдер, өңүмизе дүшер, урушларымызда бизе баш болар» дийдилер. ²¹ Шамувел халкың әхли айданыны динледи ве эшиденлерини Реббиң дыкгатына етирди. ²² Реб Шамувеле: «Диенлерини эт-де, олара бир патыша белле» дийди. Шамувел ысрайыллара: «Барың, хер ким өз галасына гайтсын» дийди.

9-нжы бап

Шавул Шамувеле душяр

¹ Бенямин тиресинден Киш атлы бир бай адам барды. Ол Абыелиң оглы, Серорың агтыгы, Бекорадың човлугы, Апыяның ювлугыды. ² Онун Шавул атлы яш хем гөрмегей бир оглы барды. Ысрайылда бой-сырат бабатда оңа тай ёкды; бейлекилер онун эгнинденди. ³ Бир гүн Шавулың какасы Киш өз уркачы эшеклерини йитирди. Ол Шавула: «Хызматкәрлерден бирини яныңа ал-да, эшеклерин гөзлегине чык» дийди. ⁴ Олар Эфрайым даглыгының ве Шалыша топрагының ичинден гечдилер, йөне олар эшеклери тапмадылар. Соңра олар Шагалым топрагының ичинден гечдилер, йөне ол ерден хем эшеклер тапылмады. Онсоң олар бенямин топрагының ичинден гечдилер, йөне эшеклерден дерек тапып билмедилер. ⁵ Олар Суп топрагына етенлеринде, Шавул янындакы хызматкәрине: «Ызымыза гайдалы, ёгсам, какам эшеклере дерек бизи гайгы эдип башлар» дийди. ⁶ Хызматкәр оңа шейле жогап берди: «Ине, шу галада сылаг-хорматлы бир Худайың адамы бар. Онун айданы хемише догры болуп чыкяр. Йөр, шонун янына гидели.

^kМал-гараларыңызы – Бу сөз кәбир гадымы голязмалардан алнан, йөне башга голязмаларда *яш йигитлериңизи*.

Белки, ол бизе гитмели ёлумызы салгы берер». ⁷ Шавул хызматкэрини: «Эгер гитсек, она нэме экидерис? Торбаларымыздакы чөрөклерем-э түкенди. Худайың адамына экидер ялы бизде хич хили совгат ёк ахырын. Ханы, бизде нэме бар?» дийди. ⁸ Хызматкэр Шавула ене: «Ынха, менде бир кичи күмүш теңе бар. Мен оны Худайың адамына берерин, ол бизе ёл гөркезер» дийди. ⁹ (Өңлөр Ысрайылда Худайдан сорап гөрмөгө гиденлеринде, «Йөр, гөргүриң янына гидели» диер экенлер, чүнки хэзирки пыгамбере өңлөр гөргүр дийипдирлер). ¹⁰ Шавул хызматкэре: «Говы пикир, боляр, йөр гидели» дийди. Шейдип, олар Худайың адамының яшаян галасына гитдилер. ¹¹ Ёкарлыгына гала чыкып барыркалар, оларың өңүндөн сува барян гелин-гызлар чыкды. Ол икиси булардан: «Гөргүр шу ердеми?» дийип сорадылар. ¹² Олар шейле жогап бердилер: «Хава, ханха, өңүндөн баряр. Эгленмөн. Онуң гала гелип дуршы, чүнки сежде эдилйән ерде халк шу гүн гурбанлык берйёр. ¹³ Нахар иймек үчин, сежде эдилйән ере чыкманка, эдил гала гирен ериңизде сиз оны тапып билерсиңиз. Чүнки ол барып, тэ гурбанлыга пата берйәнчэ, адамлар нахар иймезлер. Ол барандан соң, чагырыланлар нахары өңлерине аларлар. Инди хаял этмән ёкары чыксаңыз, сиз оны тапарсыңыз». ¹⁴ Олар ёкарлыгына гала тарап гитдилер. Гала гирип барыркалар, сежде эдилйән ере чыкян ёл билен олар тарап Шамувел йөрөп гелйёрди. ¹⁵ Шавул гелмезинден бир гүн өң Реб Шамувеле шейле дийипди: ¹⁶ «Эртир шу вагтлар Мен сениң яныңа бенямин топрагындан бир адам иберерин. Сен оны Мениң халкым Ысрайыла хөкүмдарлыга яг чалып сайланарсың. Ол Мениң халкымы пилиштлилерин элинден халас эдер. Халкымың эжир чекйэндигини Мен гөрдүм, чүнки оларың ахы-наласы Маңа етди». ¹⁷ Шамувел Шавулы гөрөндө, Реб она: «Ине, Мениң саңа айдан адамым шу. Мениң халкыма баштутанлык этжек шолдур» дийди. ¹⁸ Шондан соң дервезениң агзында Шавул Шамувелиң голайрагына гелип: «Айтсаңызлаң, гөргүриң өйи ниредекэ?» дийип, ондан сорады. ¹⁹ Шамувел Шавула шейле жогап берди: «Гөргүр мендирин. Өңүме дүш, сежде эдилйән ере чыкалы, сиз бу гүн мениң билен биле нахарланарсыңыз. Эртир ирден мен сизин сорагларыңыза жогап берерин ве сизи өз ёлуңыза уградарын. ²⁰ Үч гүн мундан өң йитен эшеклеринизи болса алада этмән, олар эййэм тапылды. Тутуш Ысрайылың байлыгы сениңки ве атаңың несиллериниңки дэлми эйсем?!» ²¹ Шавул оңа: «Мен Ысрайылың иң кичи тиреси болан бенямин тиресинден ахырын, мениң машгаламам тиремизде гөзе гөрүнйән машгала дэл-э. Нэме үчин сен маңа бейле затлары айдяң?» дийип жогап берди. ²² Соңра Шамувел Шавул билен онуң хызматкэрини улы бир отага алып барды ве оны чагырылан отуз төвереги адамың хеммесиниң үстүндөн төре гечирди. ²³ Соңра Шамувел ашпезе: «Айратын гой дийип буйран пайымы гетир» дийди. ²⁴ Ашпез бир буды үстүниң ягы билен биле гетирип, Шавулың өңүндө гойды. Шамувел Шавула: «Ине, шу пай сениң үчин гоюлды. Ал, ийибер, мен муны йөрите сениң үчин гойдурдым, бу мыхманлары болса сениң билен биле нахар иймөгө чагырдым» дийди. Шейдип, ол гүн Шавул Шамувел билен биле нахарланды. ²⁵ Олар сежде эдилйән ерден гала гайдып геленлеринден соң, Шамувел Шавул билен үчегин үстүндө гелешди.

Шамувел Шавулы хөкүмдарлыга месх эдйөр

²⁶ Даң атанда: «Тур, мен сени уградайын» дийип, Шамувел үчегин үстүндө ятан Шавула гыгырды. Шавул турандан соң, ол икиси биле ёла чыкды. ²⁷ Олар галаның четине чыканларында, Шамувел Шавула: «Хызматкэрини айт, гой, ол өңүмизден йөрөберсин. Сен шу ерде бираз аяк чек, мен саңа Худайың сөзүни айтжак» дийди.

10-нжы бап

¹ Соңра Шамувел яглы күйзэни алып, ягы Шавулың келлесинден гуйды-да, оны огшап, шейле дийди: «Өз сайлан халкына хөкүмдар болмагың үчин, Реб сени белледи. ² Шу гүн мениң янымдан гиденинден соң, бенямин топрагындакы Селсада, Рахелиң мазарының янында саңа ики саны адам душар. Олар: „Эшеклериниз тапылды. Какан эшеклерден гечип, ‘Оглума нэме болдука?’ дийип, сениң гайгыны эдип отыр“ диерлер. ³ Соңра ол ерден гидерсин ве Табордакы дуб агажының янына барарсын. Ол ерде сен бири үч овлак, бейлекиси үч чөрөк, ене бири болса бир тулум шерап алып, Бейтеле, Худайың янына барян үч кишэ душарсын. ⁴ Олар саңа салам берерлер ве бир жүбүт чөрөк хөдүр эдерлер; чөрөклери аларсын. ⁵ Ондан гидип, Гибгадакы Худайың байрына барарсың. Ол ерде пилиштлилерин бир бөлек гошуны бардыр. Гала гирен еринде, сежде эдилйән ерден инип гелйән пыгамберлер топарына душарсын. Олар өңлеринде арфа, депрек, түйдүк ве барбат чалдырып, жошуп, пыгамберлик эдип гелйэндирлер. ⁶ Шондан

соң Реббин рухы сениң калбыңы эеләр; сен хем олар билен биле жошуп, пыгамберлик эдерсин ве башга адама өврүлерсин. ⁷ Шол аламатлар ерине етенде, сен гөвнүне геленини эдип билерсин, чүнки Худай сана ярдыр. ⁸ Инди менден өң ашак, Гилгала ин. Якма ве саламатлык гурбанлыктарыны бермек үчин, ол ере мен хем баржак. Еди гүн гарашаныңдан соң, яныңа барып, нәме этмелидигиңи айдарын». ⁹ Шавул Шамувелиң яныңдан гайтмак үчин ызына өврүленде, Худай онуң калбыны тәзеледи. Бу аламатларуң хеммеси шол гүн ерине етди. ¹⁰ Гибга галасына геленлеринде, олар топар тутуп гелйән пыгамберлере душдулар. Шонда Худайың рухы Шавулың калбыны эеледи. Ол пыгамберлер билен биле жошуп, пыгамберлик этмәге башлады. ¹¹ Оны өңден танаянлар бу ягдайы гөрүп: «Бу Кишиң оглуна нәме болуп йөркә? Шавул хем пыгамберлериң арасындамы?» дийишдилер. ¹² Ол ердәкилериң бири: «Бу пыгамберлериң аталары ким болупдыр-ка?» дийди. «Шавул хем пыгамберлериң арасындамы?» дийлени шондан галандыр. ¹³ Шавул жошуп, пыгамберлик эдип боландан соң, сежде эдилйән ере чыкды. ¹⁴ Шавулың дайысы: «Нирә бардыңыз?» дийип, ондан ве онуң хызматкәринден сорады. Шавул: «Эшеклери агтардык, йөне олары тапып билмәнимизден соң, Шамувелиң янына гитдик» дийип жогап берди. ¹⁵ Шавулың дайысы: «Ол сизе нәме дийди?» дийип, ондан сорады. ¹⁶ Шавул дайысына: «Ол бизе эшеклериң тапыландыгыны анык айтды» дийди. Йөне Шамувелиң патышалык бабатда айданларыны ол дайысына айтмады.

Шавул патыша хөкмүнде ыклар эдилйөр

¹⁷ Соңра Шамувел Миспада ысрайыл халкыны Реббин хузурына чагырып, ¹⁸ шейле дийди: «Ысрайыл Худайы Реб шейле диййөр: „Мен Ысрайылы Мүсүрден чыкардым, оны мүсүрлилериң ве бейлеки шалыктаруң пенжесинден халас этдим“. ¹⁹ Эмма бу гүнки гүн өзүңизи зулумдан ве жебир-жепадан алып чыкан Худайыңызы сиз рет этдиниз. Сиз: „Ёк, бизе патыша белле“ дийдиниз. Инди тиреме-тире, уругма-уруг Реббин хузурында хатара дүзүлиң». ²⁰ Соңра Шамувел ысрайыл тирелериниң әхлисини еке-екеден өне чыкарды. Олардан биже боюнча бенямин тиреси сайланып алынды. ²¹ Соңра Шамувел бенямин тиресини машгалама-машгала өне чыкарды. Олардан Матрының машгаласының бижеси чыкды. Олардан Кишиң оглы Шавулың бижеси чыкды, йөне олар оны идәп тапып билмедилер. ²² Олар: «Ол хениз бу ере геленокмы?» дийип, Ребден сорадылар. Реб: «Ол, ине, йүкүң анырсында гизленди» дийип жогап берди. ²³ Адамлар оны ол ерден чыкарып гетирдилер. Ол халкың өңүнде дурды; бейлекилер онуң әгнинденди. ²⁴ Шамувел халка: «Реббин сайлан адамыны гөрйәңизми? Арамызда шуңа тай гелжегимиз ёкдур!» дийди. Дуранларуң әхлиси: «Яшасың патыша!» дийип гыгырышдылар. ²⁵ Соңра Шамувел халка патышаның дүзгүнлерини ве кадаларыны дүшүндирди. Олары китаба язып, шол ерде, Реббин хузурында гойды. Шондан соң Шамувел адамлары өйли-өйүне угратды. ²⁶ Шавул-да Гибгадакы өз өйүне гитди; Худай тарапын йүреклерине мертлик салнан эсгерлер оңа ёлдаш болдулар. ²⁷ Кәбир ярамаз адамлар болса: «Шолмы инди бизи горажак?» дийшип, оны писинт этмедилер. Олар оңа совгат-серпай-да этмедилер, йөне Шавул олара үнс бермеди.

11-нжи бап

Шавул аммонлары еңйөр

¹ Аммонларуң шасы Нахаш аяга галып, Гилгатдакы Ябеш галасыны габава салды. Ябешин халкы Нахаша: «Бизиң билен ылалашык баглаш, биз саңа гул болалы» дийдилер. ² Аммонларуң шасы Нахаш олара: «Мен сизиң әхлиңизиң саг гөзүңизи чыкарып, сизи тутуш Ысрайыла вежера этмек шерти билен ылалашык багларуң» дийип жогап берди. ³ Ябешин яшулулары оңа: «Бизе еди гүн пурыжа бер; Ысрайылың әхли ерине чапарлар гөндерели. Эгер ол ерден бизе көмек эдер ялы адам тапылмаса, онда биз сизиң ыгтыярыңызда» дийдилер. ⁴ Чапарлар Шавулың яшаян Гибга галасына гелип, ягдайы халка хабар беренлеринде, халк мөңнүрип аглады. ⁵ Хут шол махал Шавул өрүден өкүзлерини алып гелйәрди. Ол: «Нәме болды? Адамлар нәмәниң ясыны тутярлар?» дийип сорады. Ябешден гелен чапарларуң гетирен хабарыны оңа айтдылар. ⁶ Шавул ол сөзлери эшиденде, Худайың рухы гүйч билен онуң калбына гирди. Шавулың гаты гахары гелди. ⁷ Ол ики саны өкүзи союп, оларуң этини дограды. Соңра «Кимде-ким Шавул билен Шамувелиң ызына дүшмесе, онуң-да өкүзлериниң башына шу өкүзлериң гүни гелжекдир» диен сөзләр билен этлери чапарлар аркалы Ысрайылың әхли ерине иберди. Онсоң халкы Реббин хайбаты гуршап алды, олар бир адам ялы болуп йыгнандылар. ⁸ Шавул олары Безеге йыгнады.

Ол ере Ысрайылдан үч йүз мүн адам, Яхудадан отуз мүн адам топланды. ⁹ Олар Ябешден гелен чапарлара: «Эртир Гүн асманга галыберенде, халас болжакдыкларыны Гилгатдакы Ябешин халкына айдың» дийдилер. Чапарлар гелип, муны олар хабар беренлеринде, ябешлилер бегендилер. ¹⁰ Ябешлилер Нахаша: «Эртир биз сизге боюн эгерис, сиз бизге ислән задыңызы эдип билерсиниз» дийип жогап бердилер. ¹¹ Даңың үмүш-тамшында Шавул адамлары үч топара бөлди. Даң агаранда олар аммонларың дүшелгесине аралашдылар ве гүн гүнортан болянча, олары ер билен егсан этдилер. Дири галанлар дыр-пытрак болуп гачдылар. ¹² Соңра адамлар Шамувеле: «„Шавулмы инди бизге патыша болжак“ диенлер кимлер? Гетириң, биз олары өлдүржек» дийдилер. ¹³ Эмма Шавул халка: «Бу гүн хич ким өлдүрилмез, чүнки бу гүн Ысрайылы Реб халас этди» дийди. ¹⁴ Соңра Шамувел оларга: «Йөрүн, Гилгала гиделиң-де, ол ерде Шавулың шалыгыны тээден тассыккалың» дийди. ¹⁵ Шондан соң тутуш халк Гилгала гитди. Ол ерде олар Реббин хузурында Шавулы тээден патыша дийип ыглан этдилер ве Реббин хузурында саламатлык гурбанлыгыны бердилер; Шавул ве әхли ысрайыллар улы той тутдулар.

12-нжи бап

Шамувелиң халка сонкы йүзленмеси

¹ Соңра Шамувел тутуш ысрайыл халкына шейле дийип йүзленди: «Мен сизин әхли диениңизе гулак асдым. Сизге патыша-да белледим. ² Ине, инди сизге баш болян патышаңыз хем бар. Мен инди гаррадым, сач-сакгалым агарды. Огулларым хем сизин араңызда. Мен яшлыгымдан тө шу гүне ченли сизге баш болдум. ³ Ине, мен. Реббин ве Онуң сечип сайланының хузурында мениң гаршыма шаятлык эдин: хей, мен бириңизин өкүзиңизи я эшегиңизи алдыммы? Хей, бириңизе ал салдыммы я бириңизи ынжытдыммы? Я бириңизден пара алып, онуң этмишине гөз юмдуммы? Эгер шейле болса, мениң гаршыма шаятлык эдин, мен олары сизге гайтарып берейин». ⁴ Олар: «Сен бизге ал хем салмадың, бизи эздемеңем, хич задымыза әл-де урмадың» дийдилер. ⁵ Соңра Шамувел оларга: «Менден хич хили ногсанлык тапмандыгыңызга бу гүн Реб-де, Онуң сечип сайланы-де шаятдыр» дийди. Халк: «Хава, Ол шаят» дийди. ⁶ Шамувел сөзүни довам этди: «Мусаны ве Харуны беллән, ата-бабаларыңыз Мүсүрдән алып чыкан Ребдир. ⁷ Инди болса туруң, мен сизи хем-де ата-бабаларыңызга халас этмек үчин Реббин эден әхли догры ишлери эсасында Онуң хузурында сизи язгарайын. ⁸ Якуп Мүсүре гиденде, мүсүрлилер олары эдилер¹, шонда сизин ата-бабаларыңыз Реббе перят этдилер. Онсоң Реб Муса билен Харуны иберип, олары Мүсүрдән алып чыкды ве шу ерде орнашдырды. ⁹ Йөне сизин ата-бабаларыңыз өз Худайыны – Ребби унутдылар. Реб олары Хасор галасының шасы Ябының лешгербашысы Сисераның, пилиштлилерин ве Мовап шасының элине берди; олар сизинкилерге гаршы урушдылар. ¹⁰ Шонда ата-бабаларыңыз: „Биз гүнә газандык. Ребден йүз өврүп, Багал ве Ашторет бутларына гулук этдик. Инди бизи душманларымызың элинден ал, биз Сана гулук этжек“ дийип, Реббе перят этдилер. ¹¹ Шонда Ерубагалы, Барагы^m, Ефтахы ве Шамувели иберип, Реб сизи әхли душманларыңыз элинден халас этди. Шейдип, сиз асуда дурмуша етдиңиз. ¹² Аммонларың шасы Нахашың үстүңизе сүрнүп гелиңдигини гөрениңизде болса, өз Худайыңыз Реббин шалыгындан боюн гачырып, менден өзүңизге патыша талап етдиңиз. ¹³ Сайлап-сечип, диләп алан патышаңыз, ине, дур. Хава, оны сизге Реб берди. ¹⁴ Эгер сиз Ребден горкуп, Оңа гулук этсениз, Оңа гулак асып, Реббин буйругына гаршы баш гөтермесеңиз, сиз ве сизге хөкүмдарлык эдйән патыша Худайыңыз Реббин ызына эерсе, тутан ишиниз онуна болар. ¹⁵ Эмма Реббе гулак асман, Онуң буйругына гаршы баш гөтерсениз велин, ата-бабаларыңызга эдиши ялы, Реб сизге хем жеза берер. ¹⁶ Инди болса дуран ериңизден гозганман, Реббин гөзүңизин алнында гөркезжек гудратына томаша эдин. ¹⁷ Хәзир томус, шейле дәлми! Мен Ребби чагыржак. Ол ягыш ягдырар хем-де гөги гүммүрдедер. Шонда өзүңизге патыша сорамак билен Реббин өнүнде жуда пис иш эдендигиңизе сиз гөз етирерсиниз». ¹⁸ Соңра Шамувел Ребби чагырды; Реб шол гүн ягыш ягдырды ве гөги гүммүрдетди. Адамлар Ребден ве Шамувелден жуда горкдулар. ¹⁹ Олар Шамувеле шейле дийдилер: «Өз гулларының аман галмагы үчин, Худайың Реббе дилег эт. Биз шу пис иши этмек билен, ягны өзүмизге патыша талап этмек билен өз гүнәмизи хас-да агралдыдырыс». ²⁰ Шамувел халка шейле дийди: «Хава, сиз

¹ *Мүсүрлилер олары эдилер* – Бу сөзлөр кәбир гадымы голязмаларда ёк, олар бейлеки голязмалардан тержиме эдилен.

^m *Барак* – Бу сөз кәбир гадымы голязмалардан алнан, йөне башга голязмаларда *Бедан*.

пис ишлере баш гошдуңыз, йөне шонда-да горкман. Ребден йүз өвүрмәң-де, тутуш калбыңыз билен Оңа гулдук эдиң. ²¹ Галп хурайларың ызына дүшмәң. Олар сизе не пейда берер, не-де сизи горар, чүнки олар бихуда затлардыр. ²² Шөхратлы адының хатырасына Реб Өз халкыны терк этмез, чүнки Ол сизи Өз халкы этмекден хошал болды. ²³ Үстесине-де, сизин үчин дилег этмегими бес эдип, Реббин өнүнде гүнә газанмагымдан Реббин Өзи сакласын! Мен сизе хөзирли хем догры ёл гөркезжек. ²⁴ Дине Ребден горкуң ве Оңа түйс йүрекден, вепадарлык билен гулдук эдиң. Гөрүн, Ол сизин үчин нәхили гудратлы ишлери этди! ²⁵ Өз пис херекетлериңизден эл чекмесениз велин, патышаныз билен биле ёк эдилерсиниз».

13-нжи бап

Шавул Реббин сөзүне гулак асмаяр

¹ Шавул патыша боланда отуз яшларындады. Ол Ысрайыла кырк ики йыл патышалык этди.

² Шавул ысрайыллардан үч мүң адамы сайлап алды. Оларың ики мүңүсини ол Микмашда ве Бейтел даглыгында өз янында саклады; мүңүсини болса оглы Ёнатан билен бенямин топрагындакы Гибга галасында ерлешдирди. Галанларыны болса ызларына, өйли-өйүне угратды.

³ Ёнатан пилиштлилериң Гебадакы гошуныны дерби-дагын этди. Бу хабар пилиштлилере барып етди. Шавул: «Гой, еврейлер эшитсинлер!» дийип, мундан хабардар этмек үчин, юрдун әхли еринде сурнай чалдырды. ⁴ Шавулың пилиштли гошуны дерби-дагын эдендигини ысрайыллар эшиденлеринде, пилиштлилериң өзлери билен өжүгендиклериңи дуюп, олар Гилгала Шавулың янына йыгнандылар.

⁵ Үч мүң сөвеш арабалы, алты мүң атлы ве сансыз-сажаксыз гошун болуп, Ысрайыл билен урушмак үчин, пилиштлилер башларыны жемледилер. Бейтавениң гүндогарындакы Микмаша барып, олар ол ерде өзлерине харбы дүшелге гурдулар. ⁶ Ысрайыллар чыкгыңсыз ягдая дүшендиклериңи гөренлеринде (чүнки оларың гошунлары говы гысажа салныпды), оларың кәси говакларда, чукурларда, гаяларда, мазарларда ве гуррук гуйыларда гизлендилер, букулдылар. ⁷ Бирнәче еврей болса Иордан дерясыңдан гечип, Гат хем-де Гилгат топрагына аралашды.

Шавул хениз Гилгалдады ве онуң янындакы гошун горкудан яңа сандырашярды. ⁸ Шамувелиң беллән мөхлетине гөрә, Шавул еди гүн гарашды, әмма Шамувел Гилгала гелмеди. Шавулың янындакы халк ондан четлешип башлады. ⁹ Шонда Шавул халка: «Якма ве саламатлык гурбанлыгы үчин мал гетириң» дийди. Шейдип, ол якма гурбанлыгыны берди. ¹⁰ Шавул якма гурбанлык бермеклиги яңы гутардым эденде, Шамувел гелди. Гаршыламак хем саламлашмак үчин, Шавул онуң өнүнден чыкды. ¹¹ Шамувел оңа: «Нәме иш битирдиң?» дийди. Шавул оңа шейле жогап берди: «Төверегимдәки халк менден четлешип башлады, сен хем айдан мөхлетинде гелмедиң, пилиштлилер болса Микмаша йыгнандылар. ¹² Онсоң мен: „Инди пилиштлилер Гилгала, мениң үстүме дөкүлерлер. Мен болса Ребден медет хем дилемедим“ дийип ойландым ве якма гурбанлык бермәге межбур болдум». ¹³ Шамувел Шавула шейле дийди: «Акмаклык этдиң, өз Худайың Реббин әмрини тутмадың. Реб сениң Ысрайылың үстүнден эдйән шалыгыңы өмүрлик эбедилешдиржекди. ¹⁴ Йөне, ине, инди сениң шалыгың довам этмез. Реб Өз гөвнүнден турян бирини тапып, оны Өз халкына хөкүмдар белледи. Чүнки сен Реббин әмрини тутмадың». ¹⁵ Соңра Шамувел Гилгалдан бенямин топрагындакы Гибга галасына гитди.

Шавул өз янындакы адамлары санады; жеми алты йүз төвереги адам чыкды. ¹⁶ Шавул, онуң оглы Ёнатан ве оларың янындакыларың әхлиси бенямин топрагындакы Гебада галды. Пилиштлилер болса Микмашда дүшелге гурупдылар. ^{17–18} Пилиштли хужүмчилер үч топара бөлүнип, өз дүшелгелеринден чыкдылар. Оларың биринжи топары Шугалың Опра ёлуна тарап, бейлекиси Бейтхорона, үчүнжи топар болса чөлүң үсти билен Себогым жүлгесинден серхеде тарап өврүлди.

¹⁹ Ысрайыл юрдуның хич бир еринде екеже-де демирчи усса ёкды. Себәби пилиштлилер гылычдыр найза ясамага еврейлере ёл бермейәрдилер. ²⁰ Шоңа гөрә, әхли ысрайыллар азалдыр кәтменлериңи, палтадыр оракларыны элтип, пилиштлилере чархладардылар. ²¹ Азал ве кәтмен чархлатмагың нырхы бир ярым мысгал күмше, палтадыр орак чархлатмагың нырхы болса бир

мысгал¹ күмше барабарды. ²² Шол себәпли уруш вагтында Шавул билен Ёнатаның адамларының элинде не гылыч, не-де найза барды. Бу яраглар диңе Шавул билен онуң оглы Ёнатанда барды.

²³ Шол арада пилиштли гошуның өндәки бөлүми Микмаш гечелгесине гитди.

14-нжи бап

Ёнатаның эдерменлиги

¹ Бир гүн Шавулың оглы Ёнатан өз ярагыны гөтерйән нөкерине: «Йөр, ол тарапдакы пилиштлилеринң өндәки бөлүминиң үстүне гидели» дийди. Йөне ол муны какасы Шавула айтмады. ² Шавул шол вагт Гибганың голайында ерлешен Мигрондакы нар агажының ашагында отырды. Онуң янындакы гошуның жеми алты йүз адама голайды. ³ Эфот гейнип гезйән Ахыя хем шу ердеди. Ол Икабодың доганы болан Ахытубың оглуды. Икабот Пинехасың оглы, Реббин Шилодакы руханысы Элийиң болса агтыгыды.

Ёнатаның гиденини хәзир хич ким билмейәрди. ⁴ Пилиштли гошуның өндәки бөлүмине бармак үчин Ёнатан Босес хем Сене атлы ики саны учут гаяның арасында ерлешйән гечелгеден гечмелиди. ⁵ Гаяларың демиргазыкдакысы Микмаша, гүнортадакысы болса Геба тарап бакып дурды. ⁶ Ёнатан өз ярагларыны гөтерйән нөкерине шейле дийди: «Йөр, шол сүннетсизлеринң үстүне гидели. Белки, Реб бизиң ишимизи онуна эдер. Чүнки көпүң элинден я-да азың элинден халас этмәге Реб үчин хич хили кынчылык ёкдур». ⁷ Ярагчы нөкер Ёнатана: «Гөзел гөвнүң, йөр. Мен сениң билен; сениң ислегиң – мениң ислегим» дийди. ⁸ Соңра Ёнатан она шейле дийди: «Голайрак баралы-да, олар гөрнели. ⁹ Эгер олар: „Яныңыза барянчак гарашың“ дийселер, биз шол дуран еримизде дурарыс, олар голайлашмарыс. ¹⁰ Йөне олар: „Бәри гелиң“ дийәйселер, онда оларың янына барарыс. Чүнки бу олары Реббин бизиң элимизе берендигини гөркезйән бир алапат болар». ¹¹ Шейдип, оларың икиси-де пилиштлилер гөрүндилер. Пилиштлилер олары гөрүп: «Середин! Еврейлер гизленен гарымларыңдан чыкып башладылар» дийип сеслендилер. ¹² Соңра Ёнатан билен онуң ярагчы нөкерине пилиштлилер: «Бәри гелиң, сизе айтжак задымыз бар» дийип гыгырдылар. Ёнатан өз ярагчы нөкерине: «Ызым билен чыкыбер. Чүнки Реб олары Ысрайылың элине берди» дийди. ¹³ Ёнатан дырмашып, ёкары чыкды. Ярагчы нөкери-де онуң ызындады. Пилиштлилер Ёнатаның өнүнде дуруп билмән йыкылярдылар, ярагчы нөкер болса ыздан олары гырып барярды. ¹⁴ Биринжи сөвеш жеңинде Ёнатан билен онуң ярагчы нөкери хер йүз әдимден бирбада йигрими төвереге адамы гырды. ¹⁵ Дүшелгедәкилери, мейдандакылары, әхли халкы айылганч горкы гаплап алды. Бөлүмдәкилер, хатда хүжүмчилер горкудан яңа сандырашдылар, ер титреди ве Ребден гелен гүйчли горкы гаплап алды.

Пилиштлилеринң еңилмеги

¹⁶ Шавулың бенямин топрагындакы Гибга галасында гоян гөзегчилери пилиштлилеринң дүшелгесинде туран башагайлыгы гөрдүлер. ¹⁷ Шавул өз янындакылары: «Адамлары санаң-да, кимиң ёкдугыны аныклаң» дийди. Олар гөрселер, Ёнатан билен онуң ярагчы нөкери бу ерде ёк экен. ¹⁸ Шавул Ахыя рухана: «Худайың сандыгыны гетир» дийди. Чүнки Худайың сандыгы шол гүн ысрайыларың янындады.

¹⁹ Шавулың руханы билен геплешип дуран вагтына ченли пилиштлилеринң дүшелгесинде довам әдйән башагайлык етжек дережесине етипди. Шоңа гөрә Шавул рухана: «Әхт сандыгыңдан элиңи айыр» дийди. ²⁰ Соңра Шавул ве онуң адамлары топланышып гитдилер-де, пилиштлилер билен гарпышдылар. Ченденаша алжыранңылыга дүшен пилиштлилер бири-бирлерине гылыч салярдылар. ²¹ Оң пилиштлилеринң тарапына гечип, олар билен биле оларың дүшелгесине гелен еврейлер хем Шавул билен Ёнатаның янындакы ысрайыллара гошулдылар. ²² Пилиштлилеринң гачаныны эшидип, Эфрайым даглыгында гизленен ысрайыллар хем сөвеш мейданында оларың сөбүгине мүндүлер. ²³ Шейдип, ол гүн Реб Ысрайыла еңиш гетирди.

Сөвеш Бейтавене гечди ве Шавулың янындакы гошун хеммеси биле он мүң адама голайды. Сөвеш Эфрайым даглыгына яйрады.

¹ *Бир ярым мысгал... бир мысгал* – еврейче *бир пим... үчден бир шекел*. Бир пим 8 гр, үчден бир шекел 4 гр дендир.

Шавул иймезлик хакдакы анты

²⁴ Ол гүн ысрайылларда ысгын-мыдар галманды, чүнки Шавул: «Агшама ченли, мен тә душманларымдан арымы алянчам, дуз дадана нәлет болсун» дийип, адамлара ант ичирипди. Шонун үчин хем гошундан бир адам хем дуз датманды. ²⁵ Тутуш гошун арының өйжүклеринден долы бир ериң үстүнден барды. Ериң йүзи балдан долуды. ²⁶ Өйжүклеринден бал акып дурандыгыны гөрселер-де, уршужыларың хич бири ондан дадайын диймеди, чүнки олар өз ичен антларындан горкярдылар. ²⁷ Какасының халка ант ичирендигинден Ёнатан бихабарды. Ол элиндәки хасасының ужуны бала батырып, агзына етиренде, онун гөзлери ялпылдап гитди. ²⁸ Шол вагт адамлардан бири: «„Шу гүн дуз дадана нәлет болсун“ дийип, какаң халка берк ант ичирди. Шол себәпли-де халкда ысгын-мыдар галмады» дийди. ²⁹ Ёнатан шейле дийди: «Какамың бейтмеси гошуна сүтем этмек боляр. Середин, гөзүм йителәендир, себәби мен шу балдан азажык дадып гөрдүм. ³⁰ Эгер-де хәзир халк душманлардан алнан олжадан дойянча ийседи, онда нәхили говы боларды; олар, гөр нәче пилиштлини гырардылар».

³¹ Микмашдан Аялона ченли болан аралыкда шол гүн ысрайыллар пилиштлилере зарба урдулар. Халкда ысгын-мыдар галманды. ³² Ахыры, халайык эле салнан олжаларың үстүне чозды. Олар гоюнларың, өкүзлердир сыгырларың дамагыны чалып, ганыны акдырман, оларың этини ганы билен биле биширип ийдилер. ³³ «Ганлы эт ийип, халк Реббинң өңүнде гүнә газаняр, оны бир гөрсене» дийип, Шавула хабар бердилер. Ол: «Сиз хайынлык этдиңиз. Инди мениң яныма улы бир дашы тогалап гетириң» дийди. ³⁴ Соңра: «Халкың арасына барың-да, олар айдың, гой, хер ким өз өкүзини я-да гойнуны гетирсин-де, шу ерде союп ийсин. Ганлы эт ийип, Реббинң өңүнде гүнә газанмасынлар» дийип, Шавул сөзүниң үстүни етирди. Шоңа гөрә шол гиже хер ким өз өкүзини гетирип, шол ерде сойды. ³⁵ Шавул ол ерде Реббе бир гурбанлык сыпасыны ясады. Бу онун Реббе ясан илкинжи гурбанлык сыпасыды. ³⁶ Соңра Шавул: «Шу гиже пилиштлилеринң үстүне чозалың-да, дана ченли оларың малларыны талалың. Оларың бири-де бизиң элимизден аман сыпмасын» дийди. Адамлары она: «Гөзел гөвнүнң» дийдилер. Эмма руханы: «Гелиң, илки Худая сала салалың» дийди. ³⁷ «Пилиштлилеринң ызындан ковайынмы? Олары Сен ысрайылың элине берерсиңми?» дийип, Шавул Худая йүзленди. Эмма Худай ол гүн оңа жогап бермеди. ³⁸ Соңра Шавул шейле дийди: «Эй, халкың баштутанлары, әхлиңиз шу ере йыгнаның. Бу гүнәниң нәхили газаныландыгыны аныклалың. ³⁹ Ысрайылы халас әдйән Ребден ант ичйәрин, өз оглум Ёнатан гүнәкәр болса-да, ол өлмелидир». Эмма тутуш халкың ичинден хич ким оңа жогап бермеди. ⁴⁰ Соңра ол ысрайылларың әхлисине йүзленип: «Сиз бир тарапта, оглум Ёнатан икимиз хем бейлеки тарапта дуралы» дийди. Адамлар Шавула: «Гөзел гөвнүнң» дийдилер. ⁴¹ Соңра Шавул шейле дийди: «Эй, Ысрайыл Худайы Реб! Нәме үчин Сен бу гүн Өз гулуңа жогап бермейәрсин? Эгер оглум Ёнатан икимизиң бирден биримиз языклы болсак, онда Урымы бер, эгер-де Өз халкың ысрайыл гүнәкәр болса, онда Туммымы^о бер, я Ысрайыл Худайы Реб» дийди. Шейлеликде, гурра ташланылды^р. Гурра Шавул билен онун оглы Ёнатана дүшди, халк болса бигүнә болуп чыкды. ⁴² Соңра Шавул: «Маңа ве оглум Ёнатан икимизе гурра ташлаң» дийди. Бу гезек гурра Ёнатана дүшди. ⁴³ Шавул Ёнатана: «Ханы, айт, нәме этдиң?» дийди. Ёнатан оңа: «Элимдәки хасамың ужуны бала батырдым-да, балдан дадып гөрдүм. Нәме, инди мен өләймелими?» дийди. ⁴⁴ Шавул Ёнатана: «Эгер мен сени өлдүрмесем, онда Худай мениң өзүми өлдүрер, хатда ондан бетерини гөркезер» дийди. ⁴⁵ Шондан соң халк: «Ёнатаны өлдүржекми? Ысрайылы шу бейик еңше етирени өлдүрмекчими?! Баша бармаз! Ребден ант ичйәрис, Ёнатана бармагыңам батырмарсын. Чүнки бу гүн ол Худайың ярдам бермеги билен сөвешди» дийип, Шавула гаршылык гөркездилер. Шейдип, халк Ёнатаның башыны өлүмден гутарды. ⁴⁶ Шундан соң Шавул пилиштлилеринң ызындан коваламакдан эл чекди; пилиштлилер өз ерлерине доландылар.

^о Урым... Туммым – Худайың ислегини билмек үчин, руханылар тарапындан уланылян ики саны даш. Олары нәхили уланандыклары анык белли дәл.

^р Нәме үчин Сен... гурра ташланылды – Бу сөзлемлер кәбир гадымы голязмалардан алнан, йөне башга голязмаларда Маңа догры чөзгүдини бер.

Шавулың хөкүмдарлыгы

⁴⁷ Ысрайыла ша боландан соң, Шавул төверегиндәки душманларының әхлисине: мовап, аммон, эдом халкларына, Соба шаларына ве пилиштлилере гаршы урушлар алып барды. Баран еринде-де, ол еңиш газанды⁴. ⁴⁸ Мертлерче сөвешип, амалеклери гырды, ысрайылы талаңчыларың ховпундан дындарды.

⁴⁹ Ёнатан, Йишви ве Малкышува Шавулың огулларыды. Онуң ики гызының улусының ады Мерап, кичисиниң ады болса Микалды. ⁵⁰ Ахымагасың гызы Ахыногам Шавулың аялыды. Агасы Нериң оглы Абнер онуң гошунбашысыды. ⁵¹ Шавулың какасы Киш билен Абнериң какасы Нер Абыелиң огулларыды.

⁵² Шавул өмүрбойы пилиштлилериң гаршысына ёвуз урушлар алып барды. Ол ниреде гужурлы я батыр йигит гөрсе, оны өз янына чекерди.

15-нжи бап

Амалеклериң гаршысына болан уруш

¹ Шамувел Шавула шейле дийди: «Реб Ёз халкы ысрайыла патыша беллемек үчин мени сениң яныңа иберди. Инди сен Реббиң сөзүне гулак ас. ² Хөкмүрован Реб шейле дийёр: „Мен амалеклери жезаландыржак, чүнки олар ысрайыллар Мүсүрден гелйөркәлер, ёлда олара гаршы болдулар. ³ Инди, бар, амалеклери гыр, оларың әхли эмләгини бүтинлей ёк эт. Олары дири галдырма. Аял-эркегиниң, чага-чугасының, мал-гарадыр доварларының, дүедир эшеклериниң барыны гыргына бер“». ⁴ Шундан соң Шавул өз уршужыларыны Телайым галасына топлап, оларың саныны алды; ики йүз мүн пыяда гошунуң дашындан Яхудадан-да он мүн эсгер барды. ⁵ Соңра Шавул амалеклериң галасына гелип, чешмәниң боюнда букулып ятды. ⁶ Шавул кейнлере: «Амалеклер билен биле пайхынланасыңыз гелмейән болса, ол ерден чыкың; ысрайыл халкы Мүсүрден чыкып гайданда, сиз оңа ярдам эдипдиңиз» дийип хабар ёллады. Шунлукда, кейнлер ол ерден чыкдылар.

⁷ Шавул Хавыладан Мүсүриң гүндогарындакы Шура ченли болан аралыкда амалеклери дерби-дагын этди. ⁸ Олар амалек патышасы Агагы дири эле салдылар, халкы болса гылычдан гечирип, бүтинлей ёк этдилер. ⁹ Йөне олар Агагы ве гоюнлардыр өкүзлери, бага бакылан маллары, гузуларың семизлерини махласы, говы затлары дири галдырдылар ве олары бүтинлей ёк этмедилер. Олар дине дерде ярамажак затлары бүтинлей ёк этдилер.

Худай Шавулы рет эдйөр

^{10–11} Реббиң Шамувеле: «Шавулы патыша эдендигиме өкүнйөрин, чүнки ол Менден йүз өвүрди, буйрукларымы ерине етирмеди» диен сөзи гелди. Бу Шамувелиң гахарыны гетирди. Ол бүтин гижәни Реббе перят эдип гечирди. ¹² Шамувел даң билен туруп, Шавулың гөзлегине чыкды. «Шавул Кармел галасына гидип, ол ерде өзүне ядыгәрлик отуртды, соңра болса Гилгала гитди» дийип, Шамувеле хабар берипдилер. ¹³ Шамувел Шавулың янына баранда, Шавул оңа: «Реб саңа яр болсун! Мен Реббиң эмрини бержай этдим» дийди. ¹⁴ Шамувел оңа: «Онда бу гоюнларың мәлемесидир өкүзлериң моламасы нәме?» дийди. ¹⁵ Шавул оңа: «Адамлар булары амалеклерден гетирдилер. Халк семиз гоюнлардыр өкүзлери сениң Худайың Реббе гурбанлык бермек үчин дири гойдулар, галанларыны бүтинлей ёк эдип ташладык» дийип жогап берди. ¹⁶ Соңра Шамувел Шавула: «Бесдир! Мен саңа Реббиң өтен агшамкы маңа диен задыны айдып бержек» дийди. Шавул оңа: «Айт» дийди. ¹⁷ Шамувел оңа шейле дийди: «Өзүңи әхмиетсиз кичи сайсаң-да, сен ысрайыл тирелериниң кетхудасы дәлми эйсем? Реб сени Ысрайылың үстүнден шалык этмеклиге сайлады. ¹⁸ Реб сени ёла салып: „Бар, шол гүнәлилери – амалеклери гырып, бүтинлей ёк эдйәнчән, олара гаршы уруш“ дийипди. ¹⁹ Нәме үчин сен Реббиң сөзүне гулак асмадың? Нәме үчин сен олжа ковалашып, Реббиң йигренйән ишлерини этдиң?» ²⁰ Шавул оңа шейле жогап берди: «Мен Реббиң сөзүне гулак асдым. Мен Реббиң айдан ерине гитдим; амалеклериң патышасы Агагы тутуп гетирдим, оларың өзлерини болса гырып, бүтинлей ёк этдим. ²¹ Эмма мениң адамларым олжадан ёк эдилмели гоюнлардыр өкүзлериң иң семизлерини

⁴ *Еңиш газанды* – Бу сөзлер кәбир гадымы голязмалардан алнан, йөне башга голязмаларда *пислик этди*.

өлдүрмегин дерегине, олары Гилгалда сениң Худайың Реббе гурбанлык бермек үчин шу ере гетирипдирлер». ²² Шамувел шейле дийди:

«Реббе якма гурбанлыклардыр садакалар берениң билен,
Онуң Өзүне боюн эгилишиндәки ялы гөвни галкынармыка?

Чүнки боюн эгмеклик гурбанлыктан,
Гулак асмаклык гочуң ягындан хас белентдир.

²³ Чүнки топалаң палчылыга барабар гүнәдир.

Текепбирлик шере ве бутпаразчылыга барабардыр.

Реббин сөзүни рет эдендигиң үчин

Реб хем сениң патыша болмаклығыңи рет этди».

²⁴ Шавул Шамувеле шейле жогап берди: «Мен гүнә газандым, чүнки мен Реббин буйругыны ерине етирмедим, сениң сөзүни тутмадым. Себәби мен халкдан горкуп, халкың диени билен болдум. ²⁵ Эмма инди ялбарярын, гүнәми өт. Реббе сежде эдерим ялы, мениң билен биле гит».

²⁶ Шамувел Шавула шейле дийди: «Сениң билен гитмерин, чүнки сен Реббин сөзүни рет этдиң, Реб хем сениң Ысрайыла патыша болмаклығыңи рет этди». ²⁷ Шамувел гитмекчи болуп өврүленде, Шавул онуң донуның сынындан япышды, дон йыртылды. ²⁸ Шамувел оңа шейле дийди: «Реб бу гүн Ысрайыл патышалыгыны сениң элинден йыртып алып, саңа гөрә хас говурак башга бирине берди. ²⁹ Шейле хем, Ысрайыл Шөхраты ялан сөзлемез я-да пикирини үйтгетмез.

Чүнки Ол пикирини үйтгедер ялы ынсан дәлдир». ³⁰ Соңра Шавул Шамувеле: «Мен гүнә газандым. Йөне халкымың яшулуларының өңүнде ве Ысрайылың арасында мени рысва этме. Худайың Реббе сежде этмегим үчин, гайданыңда биле гидели» дийди. ³¹ Шунлукда, Шамувел ызына Шавул билен биле гайтды; Шавул Реббе сежде этди. ³² Соңра Шамувел шейле дийди: «Амалеклериң патышасы Агагы мениң яныма алып гелиң» дийди. Агак онуң янына гөвнүхош халда гелди. Агак өз янындан «өлүм ховпы совулды» дийип ойланды. ³³ Шамувел оңа: «Сениң гылыжың аяллары өз чагаларындан махрум этди. Сениң өз эжең хем, гой, шол аяллар ялы перзендинден махрум болсун» дийди ве Агагы Гилгалда Реббин хузурында керчәп ташлады.

³⁴ Соңра Шамувел Рама, Шавул болса өз Гибгадакы өйүне гитди. ³⁵ Шондан соң Шамувел өмри өтйәнчә Шавулы гайдып еке гезек гөрмесе-де, онуң дердини чекип гезди. Реб Шавулы Ысрайыла патыша эдендигине өкүнди.

16-нжы бап

Давут патышалыга месх эдилйөр

¹ Реб Шамувеле шейле дийди: «Сен хачана ченли Шавулың дердини чекип йөржек? Мен онуң Ысрайылың үстүнден патышалык этмегини инкәр этдим! Ханы бол, күйзәңи ягдан долдур-да, ёла дүш. Мен сени бейтуллахамлы Йышайың янына ибержек, чүнки Мен онуң огулларының арасындан бирини Өзүм үчин патыша сайладым». ² Шамувел: «Мен нәдип гидейин? Эгер Шавул эшидәйсе, ол мени өлдүрер» дийди. Реб оңа шейле дийди: «Яныңа бир гөле ал-да, „Мен Реббе гурбанлык бермәге гелдим“ дий. ³ Йышайы гурбанлыга чагыр. Мениң үчин онуң хайсы огулуның башына яг чалмалыдыгыңи соң Өзүм саңа гөркезерин». ⁴ Шамувел Реббин буйругыны ерине етирди; ол Бейтуллахама гелди. Галаның яшулулары сандырашып, онуң янына гелдилер-де: «Эйгиликми?» дийдилер. ⁵ Шамувел: «Эйгилик. Реббе гурбанлык бермек үчин гелдим. Иниңизизи тәмизлениң-де, мениң билен гурбанлыга барың» дийди. Соңра ол Йышай билен онуң огулларыны мукаддесләп тәмизледи ве олары гурбанлыга чагырды. ⁶ Олар геленлеринде, Шамувел Элиябы гөрди ве ол «Реббин сечип сайланының Онуң хузурына гелендигине шек ёк» дийип пикир этди. ⁷ Эмма Реб Шамувеле: «Онуң даш кешбине я-да узын боюна гарама, чүнки Мен оны рет этдим. Себәби Реббин гарайшы адамыңкы ялы дәлдир. Адам даш кешбе середйөр, эмма Реб калба середйөр» дийди. ⁸ Соңра Йышай Абынадабы чагырып, оны Шамувелиң алнындан гечирди. Шамувел: «Реб муны-да сайламады» дийди. ⁹ Соңра Йышай Шамувелиң өңүндөн Шамманы гечирди. Ол: «Реб муны-да сайламады» дийди. ¹⁰ Йышай еди огулуның едисини-де шейдип, Шамувелиң өңүндөн гечирди. Шамувел Йышай: «Реб буларың хич бирини-де сайламады» дийди. ¹¹ Соңра ол Йышайдан: «Огулларың хеммеси шулармы?» дийип сорады. Йышай: «Ене көрпеси-де бар, ол гоюн бакып йөр» дийип жогап берди. Шамувел Йышай: «Оны гетирт, чүнки ол бу ере өзи гелйәнчә, биз дыз эпмерис» дийди. ¹² Йышай оны гетиртди. Ол гызылмеңизди, гөрмегейди, гөзлери оваданды. Реб: «Бу шол, тур, онуң башына яг

чалып сайла» дийди. ¹³ Соңра Шамувел Давудың агаларының өңүнде яглы күйзәни алып, онун үстүнден гуюп сайлады. Шол гүнден бейләк Реббиди рухы гүйч билен Давуды сиңип башлады. Шамувел Рама гитди.

¹⁴ Реббиди рухы Шавулдан айрылды. Реб тарапындан иберилен жың-арвах оны горкузярды. ¹⁵ Хызматкәрлери Шавула шейле дийдилер: «Гөрйәңизми, Реб тарапындан иберилен жың-арвах сизи горкузяр. ¹⁶ Женабымыз хузурындакы хызматкәрлерине барбат чалмага уссат адамың гөзлегине чыкмагы буюрса, Реб тарапындан иберилен жың-арвах сизиди үстүңизе иненде, ол чаларды, сиз болса гутулардыңыз». ¹⁷ Шавул хызматкәрлерине: «Уссат сазанда тапың-да, оны яныма алып гелиң» дийди. ¹⁸ Оларың бири: «Ёгса-да, мен бейтуллахамлы Йышайың бир оглуны гөрдүм. Саза уссат, батыр йигит, гайдусыз уршужы, дилевар хем гөрмегей. Реб хем онун билен» дийди. ¹⁹ Шоңа гөрә, Шавул Йышай: «Гоюн бакып йөрөн оглуң Давуды мениң яныма ибер» диен хабар билен чапар ёллады. ²⁰ Йышай оглы Давуды Шавулың янына иберенде, онун яны билен бир эшеге чөрек, бир тулум шерап хем-де бир овлак йүкләп иберди. ²¹ Давут Шавулың янына гелип, оңа хызмата дурды. Шавул Давуды жуда говы гөрдиди ве оны өзүниң ярагчы нөкери этди. ²² Шавул Йышай: «Давудың мениң хызматымда галмагына ыгтыяр эт, ол мениң гөвнүмден турды» дийип, хабар ёллады. ²³ Реб тарапындан иберилен жың-арвах Шавулың үстүне инен вагты, Давут барбады алып чаларды, шонда жың-арвах ондан эл чекерди ве Шавул гутулып ынжаларды.

17-нжи бап

Жалут ысрайылары сынаг эдйәр

¹ Урушмак үчин гошунларыны жемлән пилиштлилер Яхуданың Соко галасына топландылар ве Соко билен Азеканың аралыгындакы Эпесдаммым галасында дүшелге гурдулар. ² Шавул билен ысрайылар хем топландылар. Олар Эла жүлгесинде дүшелге гурдулар ве пилиштлилер билен урушмак үчин, сап-сап болуп дурдулар. ³ Пилиштлилер бир депеде, ысрайылар болса бейлеки тарапдакы депеде орнашдылар. Оларың араларында жүлге барды. ⁴ Пилиштлилерин дүшелгесинден Гат галасындан Жалут атлы бир пөлван өне чыкды. Онун бойы алты тирсек бир гарышды. ⁵ Башында бүрүнч тувулга, эгнинде болса теңгели совут барды. Совудың аграмы үч батман[†] бүрүнже барабарды. ⁶ Аяклары бүрүнч дызбентлиди, эгнине бүрүнч найза асылгыды. ⁷ Найзасының сапы пүрс агажы ялыды; найзасының тыгының аграмы он бәш гадак[§] демре барабарды. Өнүнде-де галканчы нөкери барды. ⁸ Жалут аяк чекди-де, ысрайыл гошунына тарап шейле дийип гыгырды: «Нәме үчин нызама дуруп, сөвеше чыкдыңыз? Мен пилиштли, сиз болса Шавулың гуллары. Шейле дәлми? Араңыздан бирини сайлап сечин, гой, ол мениң яныма гелсин. ⁹ Эгер ол мениң билен тутлушып, мени өлдүрүп билсе, биз сизе гул боларыс. Йөне мен үстүн чыкып, оны өлдүрәйсем, онда сиз бизе гул болуп, гуллугымызда дурарсыңыз». ¹⁰ Пилиштли: «Мен бу гүн ысрайыл гошунына гыжалат берйәрин. Мениң билен тутлушар ялы адам бериң» дийди. ¹¹ Пилиштлиниң бу сөзлерини эшиденде, Шавулы ве әхли ысрайылары алжыранчылык хем горкы гаплап алды.

Давут Шавулың дүшелгесинде

¹² Давут Яхуданың Бейтуллахам галасындан эфратлы Йышай диен адамың оглуды. Йышайың секиз оглы барды. Шавул дөврүнде Йышай эййәм гаррап, яшы бирчене баран адамды. ¹³ Йышайың улы үч оглы Шавул билен биле сөвеше гидипди. Ол үчүсиниң ин улусының ады Элияп, икинжисиниң ады Абынадап, үчүнжисиниң ады болса Шаммады. ¹⁴ Давут ин кичилериди; улы үч огул Шавулың янындады. ¹⁵ Давут өз какасының гоюнларыны бакмак үчин, Шавулың янындан кәвагт Бейтуллахама гелип-гидерди. ¹⁶ Ол пилиштли кырк гүнләп ирден хем агшам орта чыкып, өзүни гөркезди. ¹⁷ Бир гүн Йышай оглы Давуда шейле дийди: «Бир батман говурга билен, ине, шу он саны чөреги ал-да, деррев дүшелгедәки доганларына әкит. ¹⁸ Бу он бөлек пейнири болса оларың мүнбашысына бер. Агаларының хал-ахвалындан хабар ал-да, олардан бир нышан гетир». ¹⁹ Шол вагт Шавул, Давудың доганлары ве әхли ысрайылар Эла жүлгесинде пилиштлилер билен

[†] *Үч батман* – еврейче *бәш муң шекел*. Бу такм. 57 кг дендир.

[§] *Он бәш гадак* – еврейче *алты йүз шекел*. Бу такм. 7 кг дендир.

сөвешип йөрдүлөр. ²⁰ Давут ирден туруп, гоюнлары сакча табшырды. Йышайың табшырышы ялы, азыклары алып ёла дүшди. Давут дүшелгә геленде, гошун гыкылыклап, сөвеш мейданына тарап барярды. ²¹ Ысрайыллар хем-де пилиштлилер сөвешмек үчин сап-сап болуп, йүзбе-йүз дурдулар. ²² Давут затларыны сакча табшырды-да, гошуна тарап ылгады. Агаларының янына барып, олар билен саламлашды. ²³ Давут агалары билен геплешип дурка, ине, бирден Гатдан пилиштли Жалут пөлван гошунуң ичинден чыкды-да, шол өңки сөзлерини гайталады. Онуң айданларыны Давут эшитди. ²⁴ Жалуты гөрөнлеринде, әхли ысрайыллар горкуларына гачдылар. ²⁵ Ысрайыллар: «Бу өңе чыкып дураны гөрйәңизми? Ол Ысрайыла гыжалат бермек үчин чыкяр. Шоны өлдүрене патыша уммасыз байлык билен бирликде гызыны-да бержек, машгаласыны болса Ысрайылда салгытдан бошатжак» дийишдилер. ²⁶ Давут янындакылардан: «Бу пилиштлини өлдүрип, Ысрайылы шу айпдан дындарана нәме эдилжек дийдиңиз? Дири Худайың гошунуна гыжалат берер ялы, бу сүннетсиз ким болупдыр?» дийди. ²⁷ Адамлар оңа: «Хава, оны өлдүрене шейле эдилжек» дийип, өңки жогабы бердилер. ²⁸ Давудың адамлар билен геплешип дураныны гөрүп, газаба мүнән ин улы агасы Элияп оңа шейле дийди: «Сениң ашакда нәме ишиң бар? Чөлдәки ожагаз гоюнларыңы киме ташлап гайтдың? Гедем хем гара йүрег-ә сен. Сөвеше томаша этмәге геленсиң сен». ²⁹ Давут оңа: «Мениң эден задым нәме? Мен инди геплемелем дәлми?» дийди. ³⁰ Ол бейлесине өврүлди-де, ене-де өңки сөзлерини гайталады. Адамлар хем оңа өңки жогабы бердилер. ³¹ Давудың айданларыны эшиденлер муны Шавула етирдилер. Шавул оны гетиртди. ³² Давут Шавула: «Шол зерарлы еке адамам өзүни хорламасын. Гулуң гидип, ол пилиштли билен уршар» дийди. ³³ Шавул Давуда: «Бу пилиштлиниң гаршысына сен чыкып билмерсиң, себәби сен энтэк яш. Ол болса яшлыгыңдан бәри уршуп йөрен адам» дийди. ³⁴ Эмма Давут Шавула шейле дийди: «Мен гулуң өз какамың гоюнларыны бакардым. Ёлбарс я-да айы гелип, сүрүден бир гузыны алайса, ³⁵ мен онуң ызындан етердим-де, оны өлдүрип, гузыны агзындан алардым. Барды-гелди ол маңа топулайса, сакгалыңдан тутардым-да, оны уруп өлдүрердим. ³⁶ Гулуң ёлбарс-да, айы-да өлдүрип гөрди. Бу сүннетсиз пилиштли хем шоларың гүнүне дүшер, чүнки ол дири Худайың гошунуна гыжалат берди». ³⁷ Давут: «Мени ёлбарсдыр айының пенжесинден халас эден Реб шу пилиштлиниң элинден хем халас эдер» дийди. Шавул Давуда: «Бар, Реб саңа яр болсун!» дийди. ³⁸ Соңра Шавул өз ярагларыны Давуда дакды, башына өз бүрүнч тувулгасыны, эгнине болса теңнели совут гейдирди. ³⁹ Давут ярагларының үстүндән Шавулың гылыжыны билине баглады ве йөрежек болды, чүнки ол булары дакынып гөрмәнди. Онсоң Давут Шавула: «Мен булар билен йөрәп билемок, чүнки мен өң булары дакынып гөрмәндим» дийди. Шейдип, Давут булары чыкарып ташлады.

Давут Жалуты өлдүрйәр

⁴⁰ Соңра Давут элине хасасыны алды ве чешмеден бәш саны йылманак даш сайлап, хоржунындакы гош торбасына салды. Сапаныны элине алып, пилишtlә голайлашды. ⁴¹ Пилиштли хем өз өңүндәки галканчысы билен биле Давуда голайлап гелйәрди. ⁴² Давуда гөзи дүшенде, пилиштли оңа әсгермезлик билен серетди, чүнки Давут яшды, гызылмеңизди хем гөрмегейди. ⁴³ Пилиштли Давуда: «Үстүме таяклы гелер ялы, мен нәме итми?» дийди-де, өз худайларының адындан Давуда гаргады. ⁴⁴ Пилиштли ене Давуда: «Ханы, бир гелсене, этиңи йыртыжы гушлар билен вагшы хайванлара шам эдейин» дийди. ⁴⁵ Соңра Давут пилишtlә: «Сен мениң үстүме гылычлы, найзалы ве гамалы гелйәрсин, эмма мен сениң үстүне сениң гыжалат берен Ысрайыл гошунуның Худайы Хөкмүрован Реббиң адындан гелйәрин. ⁴⁶ Шу гүн Реб сени мениң элиме берер ве мен сени уруп, келләңи кесерин. Мен бу гүн пилиштлилерин әхлисиниң ләшини йыртыжы гушлардыр ябаны хайванлара шам эдерин. Шонда тутуш ер йүзи Ысрайылда Худайың бардыгыны билер. ⁴⁷ Шу әхли халк Реббиң гылычдыр найзалы халас этмейәндигини билер, чүнки сөвеш Реббиңкидир. Ол сизи бизиң элимизе берер». ⁴⁸ Пилиштли Давуда голайлашанда, Давут ол пилиштли билен урушмак үчин, сөвеш мейданына тарап батлы ылгап гитди. ⁴⁹ Давут элини торбасына сокуп, ондан бир даш чыкарды-да, оны сапанына салып атып гойберди ве пилиштлиниң манлайындан урды. Даш пилиштлиниң манлайына чүмди ве ол йүзинлигине ере язылды. ⁵⁰ Гылычсыз, сапан хем-де даш билен Давут пилишtlиден үстүн чыкды – оны уруп өлдүрди. ⁵¹ Соңра ол ылгап барып, пилиштлиниң үстүне чыкды ве онуң гылыжыны гынындан согруп алды-да, оны гылыч билен өлдүрип, келлесини кесип ташлады. Өз пөлванларының өлдүрилендигини гөрүп, пилиштлилер гачдылар. ⁵² Ысрайыллар ве яхудалар гыкылыклап аяга галдылар, олар Гата ве Экронуң дервезелерине ченли пилиштлилерин

ызындан ковдулар. Яраланан пилиштлилер Гат^t ве Экрон галаларына барян Шарайым ёлунын угрунда серлип ятырды. ⁵³ Пилиштлилерин ызындан ковга гиден ысрайыллар доланып гелдилер ве оларың дүшелгесини таладылар. ⁵⁴ Давут пилиштлинин келлесини алып, Иерусалиме гетирди, онуң ярагларыны болса өз чадырында гойды.

Давут Шавулын хузурында

⁵⁵ Давудың Жалут пилиштли билен урушмага баряныны гөрөнде, Шавул өз гошунбашысы Абнерден: «Бу йигит кимиң оглы, Абнер?» дийип сорапды. Абнер: «Патышаның өмри узак болсун; билмедим» дийип жогап берипди. ⁵⁶ Патыша: «Онуң кимиң оглудыгыны аныкла» дийипди.

⁵⁷ Давут пилиштлини өлдүрүп, ызына доланып геленде, Абнер оны Шавулын хузурына алып барды. Жалут пилиштлинин келлеси хем онуң элиндеди. ⁵⁸ Шавул ондан: «Йигит, сен кимиң оглы боларсың?» дийип сорады. Давут: «Сениң бейтуллахамлы хызматкөриң Йышайың оглы мен» дийип жогап берди.

18-нжи бап

¹ Шавул билен Давут геплешип болдулар. Шондан соң Давуды Шавулын оглы Ёнатаның сулхы алды. Ёнатан оны жанындан хем эзиз гөрди. ² Шавул шол гүнден бейләк Давуды өз янына алды ве она өйүне гайтмага ругсат бермедди. ³ Ёнатан Давуды жанындан эзиз гөрөнсөң, онуң билен әхт эдишди. ⁴ Ол өз эгниндәки донуны, ярагларыны, хатда гылыжы, яйыдыр гушагыны-да Давуда берди. ⁵ Давут Шавул өзүни нирә иберсе гитди, баран еринде-де иши шовуна болды. Нетижедө, Шавул оны өз гошунбашысы эдип гойды. Мундан әхли халк-да, Шавулын хызматкөрлери-де хошал болдулар.

Шавул Давуды габяяр

⁶ Давут Жалут пилиштлини өлдүрөндө соң, адамлар өйлөрине гайдып гелйәркәлер, әхли Ысрайыл галаларындан гелен аяллар Шавул патышаны гаршыламага чыкдылар. Олар депрекдир бейлеки саз гуралларыны чалып, шадыян айдымлар айдярддылар, танс эдйәрдилер. ⁷ Аяллар шатлыкдан яна:

«Шавул мүнүсини,

Давут он мүнүсини өлдүрди»

дийшип, айдым айдярддылар.

⁸ Аялларың бу айдян сөзи Шавула якмады, онуң жуда гахары гелди. Ол: «Олар Давуда он мүнүсини, маңа болса мүнүсини берйәрлер. Она инди дине патыша болаймак галды» дийди.

⁹ Шол гүнден бейләк Шавул Давуды ызарлап башлады.

¹⁰ Эртеси Худай тарапындан иберилен жын-арвах чалтлык билен Шавулын калбына гирди. Ол өз өйүндө арламага башлады. Давут хемишекиси ялы барбат чалып отырды. Шавулын элинде найза барды. ¹¹ «Давуды дивара чүйләйин» диен ниет билен Шавул найзаны оңа тарап зыңды. Эмма Давут ики гезек зыңылан найзаның өңүндө совлуп етишди.

¹² Шавул Давутдан горкярды, себәби Реб онуң биленди, Шавулы болса Реб терк эдипди.

¹³ Шоңа гөрә Шавул Давуды өз янындан айрып, мүнбашы эдип гойды. Давут сөвешде өз гошунуна баштутанлык эдйәрди. ¹⁴ Давудың хемише иши ровачды, чүнки Реб онуң биленди.

¹⁵ Онуң әхли ишлериниң ровач боляндыгыны гөрөнде, Шавул ондан горкарды. ¹⁶ Өзлерине эденли баштутан болуп йөрөнсөң, тутуш Ысрайыл хем, Яхуда хем Давуды говы гөрйәрди.

Давут Микала өйленйәр

¹⁷ Шавул Давуда: «Ине, мениң улы гызым Мерап. Мен оны саңа бержек. Дине мениң батырым болуп, Реббиң үчин мертлерче сөвешсең боляр» дийди. Чүнки Шавул: «Гой, ол мениң элимден дәл-де, пилиштлилерин элинден өлсүн» дийип пикир эдйәрди. ¹⁸ Давут Шавула: «Патышаның гиевси болар ялы, мен ким, мениң машгалам ве Ысрайылдакы ата-бабамың несли ким?» дийди. ¹⁹ Эмма Шавулын гызы Мерабың Давуда берилмели пурсады геленде, гыз оңа дәл-де, мехолатлы Адрыеле дурмуша чыкарылды. ²⁰ Шондан соң Давуда Шавулын Микал атлы гызы ашык болды. Бу барада Шавула айданларында, ол хошал болды. ²¹ Шавул «Мен оны Давуда берерин,

^tГат – Бу сөз кәбир гадымы голязмалардан алнан, йөне башга голязмаларда *жүлге*.

шейдибем, она дузак гуарын. Пилиштлилер ондан өч алар» дийип ойланды. Шонун үчин икинжи гезек Шавул Давуда: «Мениң гиевим болмаклыга инди сен икинжи гезек мүмкинчилик алдын» дийди. ²² «Патыша сенден хошал, әкли хызматкәрлери хем сени говы гөрийәр. Патыша гиев болмак пурсадың гелди» диен хабары ассырынлык билен Давуда етирмеклиги Шавул өз хызматкәрлерине буюрды. ²³ Шейлеликте, Шавулың хызматкәрлери патышаның сөзлерини Давуда етирдилер. Давут олара: «Мениң ялы ёксул хем арзысыз адам үчин патыша гиев болмаклык еңил ишдир өйдёңизми?» дийди. ²⁴ Давудың сөзлерини хызматкәрлер Шавула етирдилер. ²⁵ Соңра Шавул олара: «Онда сиз Давуда: „Йүз саны пилиштлини сүннетләп, пүрчүклерини гетирип, душманларындан арыны алып берсең, патыша сенден хич хили галың исләнок“ дийип айдың» дийди. (Шейдип, Шавул пилиштлилерини эли билен Давутдан дынмагы йүрегине дүвүпди.) ²⁶ Шавулың адамлары онун сөзлерини Давуда етиренлеринде, ол патыша гиев болжакдыгына бегенди. Хениз белленен гүн гелип етмәнкә, ²⁷ Давут өз адамлары билен гидип, ики йүз саны пилиштлини өлдүрди. Патыша гиев болмак үчин, ол оларың пүрчүклерини башбүтин гетирип, оңа берди. Шондан соң гызы Микалы Шавул Давуда дурмуша чыкарды. ²⁸ Эмма Реббин Давут билен биледигине ве өз гызы Микалың-да оңа ашык боландыгына Шавул айдың гөз етирди. ²⁹ Шоңа гөрә онун Давутдан горкусы хас артды ве ол Давуда өмүрбакы душман болды.

³⁰ Пилиштли гошунбашылар сөвеше чыкярдылар. Хер сөвешде-де Шавулың бейлеки гошунбашыларына гаранда, Давут хас улы енишлер газанярды. Шунлукда, Давудың абрайы хас артды.

19-нжы бап

Шавул Давудың кастына чыкяр

¹ Шавул өз оглы Ёнатана хем-де өз адамларына Давуды өлдүрмеги табшырды. Эмма Ёнатан Давуды жуда говы гөрийәрди. ² Ол Давуда: «Какам сени өлдүрмеги йүрегине дүвди. Эртир дандан хүшгәр бол; бир аматлы ер тап-да гизлен. ³ Менем сениң мейданда гизленен ериңе барарын ве какамың янында дуруп, онун билен сен хакда геплешерин. Эгер бир зат анайсам, саңа хабар берерин» дийди. ⁴ Ёнатан какасы Шавулың янында Давуды тарыплап, шейле дийди: «Сен өз гулуң Давуда яманлык этме, чүнки сен ондан хич бир яманлык гөрмедин; гайтам, сен ондан хайыр гөрдүң. ⁵ Ол башыны этегине салып, Жалут пилиштли билен сөвешди. Шонда Реб тутуш Ысрайыла бейик еңиш гетирди. Сен бу ишлери гөрүп хошал болдун. Шу затлардан соң нәдип сен Давуда яманлык этжек? Ол бигүнә ахырын. Оны өлдүрмәге эсас ёк». ⁶ Шавул Ёнатаның сөзүне ынанды ве оңа: «Онун жанына каст этмежекдигиме Ребден ант ичйәрин» дийди. ⁷ Ёнатан Давуды чагырып, бу гүррүңлери оңа етирди. Соңра ол Давуды Шавулың янына алып барды. Шунлукда, Давут ене өңкүси ялы Шавула гуллуга дурды.

⁸ Ене сөвешлер башланды. Давут гидип, пилиштлилер билен сөвешди ве олары улы еңлише сезевар этди; пилиштлилер гачмага межбур болдулар. ⁹ Бир гүн Шавул эли найзалы өз өйүнде отырды, Давудам оңа саз чалып берйәрди. Бирден Реб тарапындан иберилен жың-арвах Шавулың үстүне инди. ¹⁰ Шавул элиндәки найзасы билен Давуды дивара чүйлемеги йүрегине дүвди. Эмма Давут найзаның өнүнден совлуп етишди; найза барып, дивара чүмди. Давут шол гихе ене-де гачып башыны гутарды.

¹¹ Шавул Давуды эртир даң билен өлдүрмек үчин, онун өйүни гаравуллаң дийип, өз адамларыны иберди. Аялы Микал Давуда: «Эгер-де шу гихе башыны гутармасаң, эртир сени өлдүрерлер» дийди. ¹² Соңра Микал Давуды пенжиреден чыкарып гачырып гойберди. Ол гачып гизленди. ¹³ Микал бир буты алып, дүшекде ятырды; онун башына түйли гечи дерисини гейдирип, үстүне-де япынжа атды. ¹⁴ Давуды тутмак үчин, Шавулың иберен адамларына Микал: «Ол сыркавлап ятыр» дийди. ¹⁵ Онсоң Шавул: «Давуды өз гөзүңиз билен гөрүп, оны дүшеги билен биле алып гелиң, мен оны өлдүржек» дийип, өз адамларыны иберди. ¹⁶ Шавулың адамлары дүшекде башына түйли гечи дериси гейдирилен буты гөрендиклерини оңа хабар бердилер. ¹⁷ Шондан соң Шавул Микалы чагырып, оңа: «Нәме үчин мени алдап, мениң душманымы гачырып гойберип, оңа гизленмәге мүмкинчилик бердиң?» дийди. Микал оңа: «„Гойбермесең өлдүрерин“ дийди» дийип жогап берди.

¹⁸ Гачып башыны гутаран Давут Рамада яшаян Шамувелиң янына гелип, Шавулың өзүне эденлериниң барыны оңа гүррүң берди. Соңра Шамувел билен биле Наёт галасына гидип, шол

ерде галды. ¹⁹ Давудың Рамадакы Наёт галасындадыгыны Шавула хабар бердилер. ²⁰ Шавул Давуды тутуп гетирмек үчин, өз адамларыны иберди. Олар Шамувелиң ёлбашчылыгында жошуп, пыгамберлик эдип йөрөн пыгамберлерин топарыны гөрдүлер. Шонда Шавулын адамларынын-да үстүне Худайың рухы инди. Шунлукда, олар хем жошуп, пыгамберлик этмөге башладылар. ²¹ Шавул муны эшидип, башга адамлары иберди, йөне олар хем жошуп, пыгамберлик эдйәнлере гошулдылар. Шавулың үчүнжи гезекки иберен адамлары-да өнкүлери ялы болдулар. ²² Ахырсоңы Рама Шавулың өзи гитди. Ол Секудакы уллукан гуйының янына барып: «Шамувел билен Давут ниреде?» дийип, шол ердәкилерден сорады. Оларың бири: «Олар Раманың Наёт галасында» дийип жогап берди. ²³ Шавул Раманың Наёт галасына тарап барырка, онун хем үстүне Худайың рухы инди. Ол тә Наёта барыңча ёлбойы жошуп, пыгамберлик эдип гитди. ²⁴ Ол хатда эшиклерини чыкарып, Шамувелиң өңүнде пыгамбер ялы жошды ве тутуш бир гиже-гүндизлөп ялаңач сүйнүп ятды. («Шавул хем пыгамберлерин арасындамы?» дийлени шондан галандыр.)

20-нжи бап

Ёнатан Давуда көмек эдйөр

¹ Давут Рамадакы Наёт галасындан гачып гайтды ве Ёнатаның янына гелип, она: «Мен нәме этдим? Мениң языгым нәме? Кастыма чыкар ялы, мен сениң какаңа нәме яманлык этдим?» дийди. ² Ёнатан она: «Айдяның нәме?! Сен өлмерсин. Важып болсун, болмасын, пархы ёк, какам менден яшырын хич зат этмейөр. Онсоң муны нәме үчин яшырсын. Ёк, бейле зат болуп билмез» дийди. ³ Давут хем ант ичип, шейле дийди: «Мени сулхуң аляндыгыны какаң гаты говы билйөр; какаң „Муны Ёнатана эшитдирмели дөл, эгер эшидәйсе, ол гынанар“ дийип пикир эдйөр. Йөне Ребден хем сенден ант ичйөрин, инди мен ажалың өң янында дурун». ⁴ Ёнатан Давуда: «Сениң үчин ислән задыны эдерин» дийди. ⁵ Давут Ёнатана шейле дийди: «Эртир Тәзе Ай байрамчылыгыдыр. Мен патыша билен биле нахар эдинмелидирин. Йөне сен маңа гитмәге ве үчүнжи гүн агшама ченли мейданда гизленмөге ругсат бер. ⁶ Эгер какаң мениң ёкдугымы биләйсе, онда она: „Давут өз галасы Бейтуллахама гитмек үчин ругсат сорап, маңа көп ялбарды. Чүнки олар тутуш уруг болуп гурбанлык берйән экенлер“ диерсин. ⁷ Эгер ол „Боляр“ дийәйсе-хә, гулуна не ягшы, эмма гахарланайса, онда онун ниетини ямана дүвенлигидир. ⁸ Өз гулуна вепалы бол, чүнки биз мукаддес әхт эдишдик. Эгер мен языклы болсам, онда мени өзүң өлдүрәй, какаңың янына элтип нәме этжек?» ⁹ Ёнатан она: «Айдяның нәме?! Какамың саңа яманлык этжегини билерин-де, хей, онам саңа айтмарынмы?!» дийди. ¹⁰ Соңра Давут: «Эгер какаң газаба мүнәйсе, ким оны маңа хабар берер?» дийип, Ёнатандан сорады. ¹¹ Ёнатан Давуда: «Йөр, мейдана чыкалы» дийди. Шейдип, ол икиси мейдана чыкдылар. ¹² Ёнатан Давуда: «Ысрайыл Худайы Реб шаят болсун! Мен эртир я-да биригүн шу вагтлара ченли какамың ниетини билжек боларын. Эгер сен бабатда онун ниети дүзүв болса, мен саңа хабар етирерин. ¹³ Эмма ол яманлык этмеги йүрегине дүвәйсе, менем оны саңа етирмесем, сени саг-саламат ёла салмасам, онда, гой, Реб маңа-да шоны, хатда ондан-да бетерини гөркезсин. Реб какама яр болшы ялы, саңа-да яр болсун. ¹⁴⁻¹⁵ Дирикәм Реб кимин маңа вепалы бол. Өленимден соң болса, хатда Реб сениң әхли душманларыңы ер йүзүнден ёк этсе-де, мениң неслиме хемише вепалы бол». ¹⁶ Шунлукда, «Давудың душманларының жезасыны, гой, Реббин Өзи берсин» дийип, Ёнатан Давудың коумы билен әхт эдишди. ¹⁷ Ёнатан Давуда өзүне болан сөйгүси үчин ене ант ичиртди, себәби ол Давуды жанындан хем эзиз гөйөрдү. ¹⁸ Соңра Ёнатан Давуда: «Эртир Тәзе Ай байрамчылыгы. Сениң ёкдугың орнуңың бошдугынданам белли болар. ¹⁹ Биригүн узак йөрәп, гит-де, өңки сапаркы гизленен еринде гизлен ве дашың янында маңа гараш. ²⁰ Нышана атан ялы эдип, мен шол даша тарап үч саны пейкам атарын. ²¹ Соңра мен: „Бар, оклары тап-да гетир“ дийип, бир етгинжеги иберерин. Эгер мен она: „Оklar, ханха, бу тарапында, олары топлап гетир“ дийәйсем, онда гелерсин. Ребден ант ичйөрин, бу сениң үчин ховп-хатар ёк дийилдигидир. ²² Эмма мен етгинжеге: „Оklar, ханха, аңырақда“ дийәйсем, онда гачгын, чүнки бу Реб сени ёла саяр дийилдигидир. ²³ Бизиң бири-биримиз билен эдишен әхтимизе, гой, Реб эбедилик шаят болсун» дийди.

²⁴ Шейдип, Давут мейданда гизленди. Тәзе Ай байрамчылыгы башлананда, патыша гелип, сачак башына гечди. ²⁵ Ол адатдакысы ялы дивара голай ерде орнашды. Ёнатан онун

гаршысында отурды¹, Абнер болса Шавулын гапдалында отурды, Давудың орны бош дурды. ²⁶ Ол гүн Шавул сесини чыкармады, чүнки ол: «Оңа бир зат боландыр. Ол харамдыр, хава, хакыкатдан-да, ол тәмиз дэлдир» дийип ойланды. ²⁷ Эмма Тәзе Ай байрамчылыгының эртеси гүни хем Давудың орны бошды. Шавул оглы Ёнатана: «Йышайың оглы нәме байрамчылыкда дүйнем, бу гүнем гөрүнмеди?» дийди. ^{28–29} Ёнатан Шавула шейле жогап берди: «Давут: „Маңа ругсат берсене. Галада бизиңкилер уруг болуп гурбанлык бержеклер; агам маңа гелсин дийипдир. Эгер мени сылаян болсаң, онда ругсат бер, гидип, агаларымы гөрөйин“ дийип, Бейтуллахама гитмек үчин өзеленип ялбарды. Шонуң үчин хем патышаның нахарына ол гелип билмеди». ³⁰ Муны эшиден Шавул Ёнатаны газап билен далады: «Вах, хыянаткәр хем азгын аялың догмасы! Өзүн хем-де ялаңач эжең бихая болмадык болсаңыз, сен Йышайың оглуны дост тутунармыдың? Кәшгә, мен оны билмейән болсам! ³¹ Йышайың оглы ер йүзүнде дири гезип йөрсе, өзүне-де, патышалыгыңа-да рахатлык болмаз. Хәзириң өзүнде адам ибер-де, оны мениң яныма гетирт, онуң башы өлүмли». ³² Соңра Ёнатан какасы Шавула: «Ол нәме үчин өлмели? Ол нәме этди?» дийди. ³³ Шол вагт Ёнатаны өлдүрмеги йүрегине дүвүп, Шавул найзасыны оңа тарап зыңды. Ёнатан өз какасының Давудың жанының кастына ымыклы чыкандыгына шонда дүшүнип галды. ³⁴ Ёнатан газап билен сачагың башындан турды ве какасының Давуды писинт этмейәндигине гаты гынанып, айың икинжи гүни хич зат иймеди. ³⁵ Янына бир огланжык алып, Давут билен душумак үчин ол даң билен мейдана тарап гитди. ³⁶ Ёнатан огланжыга: «Бар, ылга, шу оқы тапып гетир» дийди. Огланжык ылгап гитди. Ёнатан онуң ұсташыры яйыны атып гойберди. ³⁷ Огланжык Ёнатаның атан окуның дүшен ерине етенде: «Ок өнрәгинде дәлми нәме? ³⁸ Бол басымрак, эгленме» дийип, Ёнатан огланжыгың ызындан гыгырды. Ол огланжык оқлары чөплешдирип, өз хожайынына гетирип берди. ³⁹ Огланжыгың хич затдан хабары ёкды. Муны дине Ёнатан билен Давут билйәрди. ⁴⁰ Ёнатан ярагларыны огланжыга берип: «Ал, шулары гала әкит» дийди. ⁴¹ Огланжык гиден бадына Давут гүнорта тарапдан пейда болды. Ол йүзүни ере берип, үч гезек тагзым этди. Соңра Ёнатан икиси огшашып аглашдылар. Давут хас көп аглады. ⁴² Соңра Ёнатан Давуда: «„Өзүмизе хем-де неслимизе Реб әбедилик шаят болсун“ дийип, икимиз хем Ребден әхт әдишдик ахырын. Бар, инди сен аркайын гидибер» дийди. ⁴³ Шондан соң Давут өз ёлуна гитди, Ёнатан болса гала доланды.

21-нжи бап

Давут Шавулдан гачяр

¹ Давут Ахымелек руханының янына Ноп галасына гелди. Ахымелек горкудан яңа сандыр-сандыр әдип, Давуды гаршыламага чыкды. Ол Давуда: «Нәме үчин еке өзүң гелдиң? Нәме үчин янында хич ким ёк?» дийип сорады. ² Давут Ахымелеге: «Патыша маңа бир юмуш табшырды. Ол: „Сенден иберен бу юмшум хақда хич ким хич зат билмели дәлдир“ дийди. Шоңа гөрә, өз йигитлерим билен хем душумар ялы ер беллешдик. ³ Хәзир янында нәмәң бар? Маңа бәш саны чөрөк я-да янында башга нәмәң бар болса бер» дийди. ⁴ Руханы оңа: «Менде адаты чөрөк ёк. Менде дине мукаддес чөрөк бар. Эгер янындакы йигитлер голайда аяла янашмадык болсалар, сиз оны ийип билерсиңиз» дийди. ⁵ Давут рухана шейле жогап берди: «Хава, мениң, адатча, сапара гайданымда әдишим ялы, биз аял билен ятмадык. Янымдакы йигитлер йөнекей сапара чыканларында-да инлерини пәк саклаярлар. Онсоң, оларың өз инлерини бу гезек нәхили пәк саклажакдыкларыны билибер!» ⁶ Гызгын чөрөклер билен чалшырылмак үчин, Реббиң хузурындан айрылан чөрөклерден башга чөрөк ёкды. Шонуң үчин руханы Давуда шол айрылан мукаддес чөрөклери берди.

⁷ Шавулың чопанларының башлыгы эдомлы Дөвег хем бу гүн шол ердеди. Ол Реббиң хузурында дини дессурлары бержай әдйәрди. ⁸ Давут Ахымелеге: «Янында найза я гылыч ёкмы? Патышаның табшырыгы жуда гыссаглы болансоң, яныма не гылыжымы алып етишдим, не-де башга ярагымы» дийди. ⁹ Ахымелек оңа: «Эла жүлгесинде сениң элинден өлен Жалут пилиштлиниң гылыжы шу ерде, эфотың еңсесинде мата долангы ятыр. Эгер ислесең, шоны алай. Бу ерде шондан башга яраг ёк» дийди. Давут оңа: «Ондан говы яраг болмаз, шоны берәй» дийди.

¹ *Онуң гаршысында отурды* – Бу сөзлер кәбир гадымы голязмалардан алнан, йөне башга голязмаларда дурды.

¹⁰ Давут Шавулдан гачып, шол гүн Гатың ханы Акышың янына гитди. ¹¹ Акыш ханың адамлары оңа: «Бу Ысрайылың патышасы Давут дәлми?»

„Шавул мүнүсини өлдүрди,
Давут болса он мүнүсини“

дийшип, ол хақда аяллар айдым айдып, тансам эдипдилер-ә» дийдилер. ¹² Бу сөзлер Давуды улы иңкисе гойды ве ол Гат ханы Акышдан жуда горқды. ¹³ Шейлеликте, Давут оларың янында өзүни алыпбаршыны үйтгетди. Оларың янында ол өзүни дәлилиге салды, дервезениң гапыларыны дырначаклап, оларың йүзүни персала этди; сакгалына эрниниң сувуны акдыран болды. ¹⁴ Акыш хан адамларына: «Оңа бир серетсенизлән, ол дәли ахырын. Нәме үчин оны мениң яныма гетирдиңиз? ¹⁵ Нәме өзүмде дәли кемтерлик эдйәндир өйдйәңизми? Я онуң дәлилигине томаша этсин дийип гетирдиңизми? Хей, шейле адамам бир мениң ховлыма гирмелими?» дийди.

22-нжи бап

¹ Давут ол ерден Адуллам говагына гачды. Давудың агалары хем онуң атасының тутуш машгаласы муны эшидип, онуң янына гелдилер. ² Эзилйәнлер, берги-боржа батанлар хем нәразыларың әхлиси онуң янына йыгнанышдылар. Шейдип, Давут янына йыгнан дөрт йүзе голай адама баштутан болды. ³ Давут ол ерден Мовапдакы Миспә гитди. Ол Мовап патышасына: «Худайың мени нәме этжеги белли болянча, какам билен эжеми өз яныңызда саклап билмезмисиңиз?» дийди. ⁴ Шейдип, Давут какасы билен эжесини Мовап патышасының янына гетирди. Давудың говакда болан дөврүнде олар онуң янында болдулар. ⁵ Гат пыгамбер Давуда: «Говагы ташла, Яхуда юрдуна гит» дийди. Шоңа гөрә Давут ол ерден чыкып, Херет токайына гитди.

Шавул Ноп галасының руханыларыны өлдүрйөр

⁶ Давудың ве онуң янындакыларың тапыландыгыны Шавул эшитди. Ол Гибгадакы бир депеде, йылгының ашагында отырды; элинде найзасы барды, нөкерлериниң әхлиси онуң дашыны алып дурдулар. ⁷ Шавул янындакы нөкерлерине шейле дийди: «Эй, беняминлер – тиредешлерим, инди гулак асың. Йышайың оглы сизиң хер бириңизе мейданлар, үзүмчиликлер берермикә, ол сизи мүнбашылар хем йүзбашылар эдермикә? ⁸ Шонун үчин мениң гаршыма дилдүвшүк гурадыңызмы? Оглумың Йышайың оглы билен үлпет боландыгыны маңа хабар берениңиз болмады. Бу гүнки гүн, гөршүңиз ялы, оглум өз нөкерими мениң гаршыма дузак гурмага итекленде, бириңизин-де маңа небсиңиз агырмады, ол хақда маңа дил ярмадыңыз». ⁹ Шол вагты Шавулың нөкерлериниң гапдалында дуран эдомлы Дөвег: «Йышайың оглуның Ахытубың оглы Ахымелегиң янына Ноп галасына геленини гөрдүм. ¹⁰ Ол Давут үчин Реббе йүз тутуп, онуң сапары барада сорады ве оңа азык хем-де Жалут пилиштлиниң гылыжыны берди» дийди.

¹¹ Шавул Ахытубың оглы Ахымелек руханыны, онуң тутуш машгаласыны – Ноп галасындакы әхли руханылары гетирмек үчин адам иберди. Оларың әхлиси патышаның янына гелдилер. ¹² Шавул Ахымелеге: «Инди маңа гулак ас, эй, Ахытубың оглы» дийди. Ол: «Гулак асырын, хөкүмдарым» дийди. ¹³ Шавул оңа шейле дийди: «Нәме үчин Йышайың оглы икиңиз мениң гаршыма дилдүвшүк гурадыңыз? Нәме үчин сен оңа чөрөкдир гылыч бердиң ве онуң үчин Худая йүз тутуп, онуң сапары барада сорадың? Гөршүң ялы, шейдип, ол мениң гаршыма дузак гурды». ¹⁴ Ахымелек Шавула шейле жогап берди: «Давут сениң нөкерлериниң иң вепалысы ахырын. Ол сениң гиевин, баш жанпенаң хем-де сениң көшгүнде иң хорматлы адамдыр. ¹⁵ Худая йүз тутуп, Давут барада бу мениң илкинжи гезек сорайшыммы нәме? Ёк, мениң өзүми-де, мениң атамың машгаласындан кимдир башга бирини-де, гой, патышахым гүнәкәрлемесин. Сениң гулуның бу ишден дүйбүнден хабары ёкдур». ¹⁶ Патыша: «Ахымелек, сениң өзүңиң-де, атаңың машгаласының-да өлжегине шек ёкдур» дийди. ¹⁷ Патыша янында дуран жанпенасына: «Бол, Реббин руханыларыны өлдүр, себәби оларам Давуды голдаярлар. Олар онуң гачып йөренини билибем, маңа хабар бермәндирлер» дийди. Йөне патышаның нөкерлери Реббин руханыларына эл гөтермедилер. ¹⁸ Сонра патыша руханылары өлдүрмеги Дөвеге буюрды. Эдомдан болан Дөвег руханылары гырды. Шол гүн ол зыгыр матадан тикилен эфот гейнен сегсен бәш руханыны өлдүрди. ¹⁹ Шавул руханыларың галасы болан Ноп галасыны гылычдан гечирди, ол эркекдир аяллары, чага-чугалары, мал-гаралары, эшеклери, доварлары – хеммесини гылычдан гечирди.

²⁰ Йөне Ахытубың агтыкларының бири, Ахымелегиң огулларының бири болан Абытар гачып, башыны гутарды ве Давудың ызындан гитди. ²¹ Абытар Шавулың Реббин руханыларыны

гыргына берендигини Давуда хабар берди. ²² Давут Абятара шейле дийди: «Ол ерде эдомлы Дөвеги гөрүп, мен онуң Шавула хабар бержекдигини шол гүн анык билдим. Сениң атаңың тутуш машгаласының өлүми үчин мен гүнәкәр. ²³ Мениң янымда гал, өзүнем горкма, чүнки мениң кастыма чыканың, сениң хем кастыңа чыкдыгыдыр, эмма сен мениң пенамдасың».

23-нжи бап

Давут Кегила галасыны халас эдйөр

¹ «Пишиштлилер Кегила хүжүм эдип, харманлары талап йөрлер» дийип, Давуда хабар бердилер. ² Давут Ребден: «Гидип, пишиштлилер билен сөвешейинми?» дийип сорады. Реб Давуда: «Бар, пишиштлилер билен сөвеше гир-де, Кегиланы халас эт» дийип жогап берди. ³ Йөне адамлары Давуда: «Биз бу ерде – Яхудада горкушып йөркөк, Кегила – пишиштли гошуның үстүне нэхили баралы?» дийдилер. ⁴ Давут ене Реббе йүз тутды. Реб оңа: «Хава, Кегила гит, пишиштлилери сениң элине бержек» дийди. ⁵ Шейлеликте, Давут билен онуң адамлары Кегила гидип, пишиштлилер билен сөвешдилер, оларың малларыны сүрүп әкитдилер, олары агыр хеләкчиликке сезевар этдилер. Ине, шейдип, Давут Кегиланың илатыны халас этди.

⁶ Ахымелегин оглы Абятар гачып, Давудың янына геленде, онуң элинде эфот барды.

⁷ Давудың Кегила гелендигини Шавула хабар бердилер. Шавул: «Оны Худай мениң элиме берди, чүнки ол мениң дервезели, килтли галама гирип, өз-өзүни тора салыпдыр» дийди.

⁸ Кегила гидип, Давуды габава салмак үчин, Шавул тутуш халкы урша чагырды. ⁹ Шавулың ниетиниң ямандыгыны биленде, Давут руханы Абятара: «Эфоты гетир, Худайың ислегини билели» дийди. ¹⁰ Давут: «Эй, Ысрайыл Худайы Реб! Шавулың мен гулуң себәпли Кегиланы өк этмек үчин гелйәндигини эшитдим. ¹¹ Инди шейдип, Өз гулуның эшидиши ялы, Шавул гелерми? Эй, Ысрайыл Худайы Реб, гулуңа айдай!» дийди. Реб: «Ол гелер» дийди. ¹² Соңра Давут: «Кегиланың халкы мени ве адамларымы Шавулың элине берерми?» дийди. Реб: «Берер» дийди. ¹³ Давут алты йүзе голай адамы билен биле Кегиладан чыкды. Олар барып билен ерлерине ченли сакланман йөрөдилер. Давудың Кегиладан гачандыгыны эшиденде, Шавул ол ере гитмек ниетинден эл чекди.

Давут чөлде гизленйөр

¹⁴ Давут чөлдәки говакларда, Зип чөлүндәки даглыкда яшады. Шавул оны хер гүн агтарды, йөне Реб Давуды онуң элине бермеди. ¹⁵ Шавулың өз кастына чыкандыгыны Давут Хорешдәки Зип чөлүндәкә эшитди. ¹⁶ Шавулың оглы Ёнатан Давудың ызындан Хореше гелди. Ол Давуды Худайың адындан рухландырды. ¹⁷ Ёнатан оңа: «Сен какамың элине дүшерин өйдүп горкма. Сен тутуш Ысрайыла патыша болмалысың, мен сениң везириң болмалыдырын. Муны какамам билйөр» дийди. ¹⁸ Соңра ол икиси Реббин өңүндә әхт эдишдилер. Давут Хорешде галды, Ёнатан болса өйүне гитди.

¹⁹ Соңра бирнәче зиплилер Гибга гидип, Шавула: «Давут бизиң арамызда – Хорешин говакларында, Ешимоның гүнортасындакы Хакыла дагында гизленип гезип йөр. ²⁰ Эй, патыша, ислән вагтың гел! Оны тутуп, сениң элине бермек бизиң билен» дийдилер. ²¹ Шавул олар шейле дийди: «Дердими пайлашаныңыз үчин Реб сизи ялкасын! ²² Гидин-де, ене бир гезек ниредедигине анык гөз етириң; оны кимиң гөрөндигини ыкжам аныклаң. Айдышларына гөрә ол жуда мекир болмалы. ²³ Онуң гизленип биләйжек ерлериниң әхлисини гөзден гечириң ве аныгына етиң-де, маңа белли хабар гетириң. Шондан соң мен сизиң билен биле гидерин. Эгер ол юрдун бир еринде бар болса, мен оны тутуш Яхудадан тапарын». ²⁴ Шейлелик билен Шавулдан өң олар Зипе гитдилер.

Давут адамлары билен Магон чөлүндә, Ешимоның гүнортасындакы Араба дүзлүгиндеди. ²⁵ Шавул билен онуң адамларының өз гөзлегине чыкандыкларыны эшиден Давут Магон чөлүндәки гая гелип, шол ерде орнашды. Муны эшидип, Шавул Магон чөлүне Давудың ызындан гитди. ²⁶ Шавул дагың бир тарапындан, Давут болса адамлары билен дагың бейлеки тарапындан барыарды. Шавул билен онуң адамларының Давуды ве онуң адамларыны габава салмакларына аз вагт галыпды, Давут гачмага ховлугярды. ²⁷ Шол вагт бир чапар гелип: «Ховлук, юрда пишиштлилер чозды» дийип, Шавула хабар берди. ²⁸ Шавул Давудың ызындан ковмагыны бес эдип, пишиштлилер билен сөвешмәге гитди. Шоңа гөрә бу ер «Гачыш гаясы» дийип атландырылды.

24-нжи бап

Давут Шавула рехимдарлык эдйэр

¹ Давут ол ерден гидип, Энгеди топрагындакы говакларда месген тутды. ² Шавул пилиштлилери ковмакдан гайдып геленде, «Давут Энгеди чөлүндө» дийип, она хабар бердилер. ³ Шавул тутуш Ысрайылың сайлама адамларындан үч мүнүсини янына алып, Давуды хем онун адамларыны идэп, Даггечи гая тарап ёла дүшди. ⁴ Ол ёлуң якасындакы довар агылларына гелди. Шол ерде бир говак барды. Шавул аяк ёлы үчин шол говагың ичине гирди. Шол вагт Давут адамлары билен биле говагың төрүндө отырды. ⁵ Адамлары Давуда йүзленип: «Реббин саңа „Душманыңы элиңе берерин, сен она ислэн задыны эдерсиң“ диен гүни, ине шу гүндүр» дийдилер. Давут ассырынлык билен барып, Шавулың донуң сыныны кесди. ⁶ Муңа Давудың йүреги гопан ялы болуп гитди. ⁷ Ол адамларына шейле дийди: «Женабыма, Реббин сайлан адамына бейле зат этмекден, она гаршы эл гөтермекден Реббин Өзи сакласын, чүнки ол Реббин сечип сайландыр». ⁸ Шейдип, Давут өз адамларына кәеди ве олара Шавулың гаршысына урушмага ругсат бермеди. Шавул болса говакдан чыкып, өз ёлуна гитди.

⁹ Соңра Давут хем говакдан чыкды-да: «Эй, женабым, патышахым!» дийип, Шавулың ызындан гыгырды. Шавул ызына гаранда, Давут йүзүни ере берип, она тагзым этди. ¹⁰ Соңра ол Шавула: «„Давут саңа яманлык этмек ислейэр“ дийёнлериң сөзүне нәме үчин ынанарсың? ¹¹ Шу гүн говагың ичинде Реббин өзүни мениң элиме берендигини өз гөзлериң билен гөрдүн. Сени өлдүрмеги талап эденлериңде-де, мен саңа рехим этдим. Мен олара: „Өз женабыма эл галдырмарын, чүнки ол Реббин Өз сечип сайланыдыр“ дийдим. ¹² Эй атам, донундан кесилен элимдәки шу кесиндини гөрийәнми, ине, серет. Донуң сынындан кесип алдым, йөне сени өлдүрмедим. Саңа яманлык этмек я-да хайынлык этмек ниетимиң ёкдугы шундан хем белли ахырын. Мени өлдүрмек үчин аңтап йөрөнөм болсаң, мен сениң өнүндө гүнә газанмадым. ^{13–14} Икимизе, гой, Реб казылык этсин. Мениң арымы сенден, гой, Реб алсын. Көнелериң „Яманлык ямандан чыкар“ дийишлери ялы, мен саңа гаршы эл гөтермерин. ¹⁵ Ысрайыл патышасы кимиң гаршысына чыкды? Сен кими ызарлап йөрсүң? Хайсыдыр бир итиң маслыгынымы я бир бүрәними? ¹⁶ Гой, бизе Реб казылык этсин ве хөкүм чыкарсын. Гой, муңа Онун Өзи серетсин, мени горасын ве мени сениң элинден халас этсин». ¹⁷ Давут сөзүни гутаранда, Шавул: «Давут, оглум, бу асыл сенмидиң?» дийип, мөнүрип аглады. ¹⁸ Ол Давуда шейле дийди: «Сен менден адалатлы экениң, Яманлыгыма ягшылык билен жогап бердиң. ¹⁹ Шу гүн сен өзүңиң маңа гарайшыңың говудыгыны гөркездиң. Реб мени сениң элиңе берсе-де, сен мени өлдүрмәнсиң. ²⁰ Хей, душманыны эле салан адамам бир оны аман гоярмы?! Сениң маңа шу гүнки эдениңи Реб ягшылык билен гайтарар. ²¹ Сениң хөкман патыша болмалыдыгыңы, Ысрайыл патышалыгының сениң элинде беркарар болжакдыгыны мен хәзир билдим. ²² Мен өленимден соң несиллерими ёк этмежекдигине, адымы атамың неслинден айырмажакдыгына Ребден ант ич». ²³ Шавулың дийши ялы, Давут онун өнүндө ант ичди. Шондан соң Шавул өйүне гитди, Давут болса адамлары билен биле говага тарап гайтды.

25-нжи бап

Давут ве Абыгайыл

¹ Шамувел өлди; бүтин Ысрайыл йыгнанып, онун ясыны тутды. Оны Рамадакы өз мүлкүндө жайладылар. Шондан соң Давут Паран чөлүне гитди.

² Магонда бир адам барды. Онун мүлки Кармелдеди. Ол адам жуда байды; онун үч мүн гойны, мүн гечиси барды. Ол Кармелде гоюнларыны гыркдырарды. ³ Онун ады Набал, аялының ады Абыгайылды. Аялы акыллы хем гөрмегейди, йөне онун өзи дейюс хем хырсыз адамды. Ол Калеп неслинденди. ⁴ Набалың өз гоюнларыны гыркдырандыгыны Давут чөлде эшитди. ⁵ Шонда Давут он йигидини шейле табшырык билен онун янына иберди: «Кармеле гидиң. Набалың янына барың-да, она менден салам айдың ⁶ ве шейле дийин: „Өзүңиң, машгалаңың ве әхлиңизиң башыңыз абат болсун! ⁷ Мен сениң гыркымдадыгыңы эшитдим. Сениң чопанларың бизиң янымызда болдулар, биз олары ынжытмадык. Кармелде болан дөвүрлериңде оларың хич зады йитмеди. ⁸ Өз йигитлериңден сорасаң айдарлар. Инди сенем мениң йигитлерим билен

мылакатлы бол, чүнки биз яныңа сәхетли гүни гелдик. Өз гулларыңа хем оглуң Давуда нәмән бар болса бермегиңи товакга эдйәрин“».

⁹ Давудың йигитлери Набалың янына барып, яңкы айдыланларың әхлисини Давудың адындан оңа айтдылар-да, ондан жогаба гарашдылар. ¹⁰ Йөне Набал Давудың йигитлерине шейле жогап берди: «Давут дийәниңиз ким ол? Йышайың оглы дийәниңиз ким? Хәзир өз хожайынындан гачып йөрән хызматкәр кән. ¹¹ Чөрегими, сувумы, гыркымчылар үчин соян малымың этини гетирип, нирелидигини-де билмейән адамларыма берип гойбериберейинми, хә?». ¹² Шунлукда, Давудың йигитлери ызларына доландылар ве гелип, буларың хеммесини Давуда айтдылар.

¹³ Давут йигитлерине: «Әхлиңиз гылыжынызы дакынын» дийди. Оларың әхлиси гылыжыны дакынды, Давут хем гылыжыны дакынды. Дөрт йүзе голай адам Давудың ызына дүшди, ики йүз адам болса гошларың янында галды.

¹⁴ Эмма бир йигит Набалың аялы Абыгайыла шейле дийди: «Бизин хожайынымыза салам айтмак үчин, Давут чөлден чапарлар ёллапдыр. Эмма хожайынымыз олары кемситди. ¹⁵ Олар bize кән ягшылык эдипдилер, бизи ынжытмандылар. Оларың янында болан дөврүмизде бизин хич задымыз йитмәнди. ¹⁶ Биле гоюнларымызы сакланымызда, олар бизин дашымызың галасы болупдылар. ¹⁷ Инди шуны бил-де, нәме этмелидигин хакда ойлан, чүнки бизин хожайынымыза ве онуң тутуш машгаласына гаршы эрбет карара гелнәндир. Набалың хәсиети жуда ярамаз, онуң билен геплешип билйән адам ёк».

¹⁸ Шундан соң Абыгайыл вагт йитирмән, ики йүз чөрек, ики тулум шерап, бәш гойнун говурдагыны, бир батман говурганы^v, йүз гошавуч кишмиши, ики йүз гошавуч инжир кишдесини алды-да, олары эшеклере йүкледи. ¹⁹ Ол хызматкәрлерине: «Өнүме дүшүн, мен сизин ызыңыздан йөрежек» дийди. Йөне ол адамсы Набала хич зат айтмады. ²⁰ Абыгайыл дагын япгыт тарапындан эшекли инип гелйәркә, Давут хем адамлары билен оңа тарап гелйәрди. Шейдип, олар душушдылар. ²¹ Шол вагт Давут ичини гепледип гелйәрди: «Хайп, чөлде мен бу адамың әхли эмләгини горапдырын. Онуң еке зады-да йитмәнди. Эмма ол мениң ягшылыгыма яманлык билен жогап берди. ²² Эгер даң атянча онуң эркек гөбеклисиниң барыны гырмасам, онда, гой, Худай маңа-да шоны, хатда ондан-да бетерини гөркезсин». ²³ Абыгайыл Давуды гөрәнде, эшекден ховлукмач дүшди-де, ере йүзин дүшүп, оңа тагзым этди. ²⁴ Ол Давудың аягына йыкылып, шейле дийди: «Гүнәси, гой, мениң бойнума болсун, агам. Өзүн билен геплешмәге гырнагыңа ыгтыяр эт, онуң ики агыз сөзүни динле. ²⁵ Хайыш эдйәрин, агам, бу нежис Набалың сөзлерини гөвнүне алма. Онуң өзи-де ады ялыдыр. Онуң ады Набал^w, өзи-де акмак. Мен – кенизин агамың, ягны сениң иберен нөкерлериңи гөрмәндирин. ²⁶ Сени ган дөкмекден ве ар алмакдан Реббин Өзи саклапдыр. Инди, эй агам, Ребден ве сениң адындан ант ичйәрин, агам, саңа яманлык этмек ислейән душманларың, гой, Набал ялы болсун. ²⁷ Ине, шу совгатлары гырнагың сениң йигитлериңе бермек үчин агасына гетирди. ²⁸ Өз гырнагыңың хыянатчылыгыны багышла. Реббин агамың неслини абат этжеги шүбхесиздир, себәби агам Реб үчин гөрешйәр. Өмүрбойы сенден яманлык чыкмаз. ²⁹ Эгер кимдир бири агамы ызарласа я-да жанына каст этсе, онда жаныңы Худайың Реб аман сакласын, душманларыңы болса сапандан даш атан кимин эдип өлдүрсин. ^{30–31} Сен агам барада айдан әхли ягшылыкларыны ерине етирип, Реб сени Ысрайыла хөкүмдар белләнде, онда сен нәхак ган дөкмек я-да өзүни горамак үчин хасрата себәп болмарсың, ынсабың-да саңа ыза бермез. Реб өзүни ялканда, гырнагыңы ятлагын».

³² Давут Абыгайыла шейле дийди: «Шу гүн мени саңа душуран Ысрайыл Худайы Реббе алкыш болсун! ³³ Пайхасыңа берекелла, өзүңе берекелла. Бу гүн ган дөкмекден хем өч алмакдан мениң эллерими сен сакладың! ³⁴ Догрусыны айтсам, сизе хасрат гетирмекден мени саклан Ысрайыл Худайы Ребден ант ичйәрин, эгер сен хаял этмән мениң яныма гелмедик болсадың, онда даң атянча Набалың екеже эркек гөбеклисини гойман гыржагым шүбхесизди». ³⁵ Соңра Давут онуң гетирен затларыны алды-да: «Аркайын өйүңе гайдыбер; сөзүң кабул болды, хайышың битди» дийди.

³⁶ Абыгайыл Набалың янына гайдып гелди. Ол өйүңде шаларча мейлис гурап отырды. Ол ченденаша серхошды, кейпи дийсең чагды. Шона гөрә, даң атянча Абыгайыл оңа дил ярмады.

³⁷ Эртеси ирден, серхошлукдан ачылансон, болан ишлериң барыны аялы оңа гүррүн берди. Бу

^v *Бир батман говурга* – еврейче *бәш сиях говурга*. Бу такм. 20 кг дендир.

^w *Набал* – Бу еврейче *акмак* сөзүниң айдылышына меңзеш.

затлары эшиден Набалың йүрегинден тутды, ол доннара даша дөнди. ³⁸ Он гүн чөмеси вагдан соң Реб Набалы урды; ол өлди.

³⁹ Набалың өлендигини эшиденде, Давут шейле дийди: «Мени кемсидени үчин, Набалы гүнәкәр саян ве Өз гулуны яман ишден саклан Реббе алкыш болсун! Реб Набалың яман ниетини онуң өз башындан индерди».

Давут Абыгайыла өйленмек үчин оңа савчы иберди. ⁴⁰ Давудың адамлары Кармеле Абыгайылың янына гелип, оңа: «Давут бизи саңа савчылыга иберди» дийдилер. ⁴¹ Ол еринден турды-да, дыза чөкүп тагзым этди ве шейле дийди: «Кенизиниз женабымың гулларының аягыны ювмага-да тайын» дийди. ⁴² Абыгайыл дессине эшеге мүнди. Ол бәш кенизини янына алып, Давудың савчыларының ызына дүшди. Шейдип, ол Давудың аялы болды.

⁴³ Давут йизрегелли Ахыногама-да өйленди. Буларың икиси-де онуң аялы болды. ⁴⁴ Шавул болса Давуда берен гызы Микалы галлымлы Лайышың оглы Палта берди.

26-нжы бап

Давут Шавула ене-де рехимдарлык эдйөр

¹ Зиплилер ене-де Шавулың янына Гибга гелип: «Давут Ешимон чөлүниң гаршысындакы Хакыла дагында гизленйөр» дийип, оңа хабар бердилер. ² Шавул Ысрайылың үч мүн саны мен диен адамыны янына алып, Зип чөлүне Давуды тутмага гитди. ³ Шавул ёлуң голайындакы Ешимоның гаршысында болан Хакыла дагында дүшелге гурды. Эмма Давут чөлде галыпды. Шавулың өз ызындан чөле гелендигини биленде, ⁴ Давут жансызлар иберип, Шавулың хакыкатдан хем гелендигини аныклады. ⁵ Соңра Давут Шавулың дүшелге гуран ерине гелди. Ол Шавулың өз гошунбашысы Нериң оглы Абнер билен бир ерде биле ятандыгыны гөрди. Шавул дүшелгәниң ичинде ятырды, гошун болса онуң төверегинде дүшелге гурупды.

⁶ Давут хетли Ахымелек билен Ёвабың иниси Серуяның оглы Абышай: «Хайсыңыз мениң билен Шавулың дүшелгесине гитжек?» дийип сорады. Абышай: «Мен гитжек» дийди.

⁷ Шейлеликте, Давут билен Абышай икиси гиже гошуна тарап гитди. Шавул дүшелгеде уклап ятырды, башужунда болса ере сүнжүлен найзасы барды. Абнер билен гошун онуң даш-төверегини алып ятырды. ⁸ Абышай Давуда: «Худай бу гүн душманыңы элине берди. Инди маңа ыгыяр эт: найзаны бир саланда, оны ере чүйләйин – мен оны икинжи гезеге гойжак дәл» дийди. ⁹ Эмма Давут Абышай: «Оны өлдүрме, себәби Реббин сечип сайлан адамына эл гөтөрмек гүнә болар» дийди. ¹⁰ Давут оңа ене шейле дийди: «Ребден ант ичйәрин, оны я Реб урар, я ол өз ажалына өлер я-да сөвешде өлер. ¹¹ Реббин сечип сайлан адамына эл гөтөрмекден мени Реббин Өзи сакласын. Йөне сен онуң башужундакы найзаны, сув күйзәни ал, соң бу ерден өкжәни гөтерели». ¹² Шейлеликте, Давут Шавулың башужундакы найзаны, сув күйзәни алды. Соңра олар гитдилер. Муны гөрөнөм, дуянам болмады, хич ким оянмады хем. Олар уклап ятырдылар. Реб олары агыр ука гидерипди.

¹³ Соңра Давут башга тарапа гитди ве узагракдакы байрың депесине чыкып сакланды. Ара эп-эсли барды. ¹⁴ Давут гошуна хем-де Нериң оглы Абнере: «Абнер! Жогап бержек дәлми?» дийип гыгырды. Абнер: «Патыша гыгырян ким бу?» дийип жогап гайтарды. ¹⁵ Давут оңа: «Сен бейик адам дәлми нәме? Ысрайылда саңа, хей, тай гелжек бармыка? Онда нәме үчин сен өз женабың патыша гөзөгчилик этмедин? Чүнки кимдир бири сениң женабың патышаны өлдүрмөгө гелди. ¹⁶ Бу эден ишиниз говы дәл. Ребден ант ичйәрин, сен өлүме мынасып, себәби сен өз женабына, Реббин сечип сайлан адамына гөзөгчилик эдип билмедин. Ине, серет, патышаның башужундакы найзасы билен сув күйзеси ниреде?»

¹⁷ Шавул Давудың сесини танады ве: «Давут, оглум, бу сениң сесин ялы-ла» дийди. Давут: «Хава, бу мениң сесим, эй женабым, эй патышахым» дийди. ¹⁸ Соң Давут ене сөзүни довам этди: «Женабым, мен гулуны нәме себәпден бейдип ковалап йөрсүн? Мениң эден задым нәме? Языгым нәме? ¹⁹ Эй, женабым, патышахым, инди өз гулуның айтжак сөзлерине гулак сал. Эгер сени мениң гаршыма аяга галдыран Реб болса, онда, гой, Ол гурбанлыгы кабул этсин. Ёк, эгер ынсан огулары болса, онда, гой, олара Реббин нәлети синсин! Чүнки олар: „Бар, башга худайлара сыгын“ дийип, бу гүн мени Реббин мүлкүндөн берлен пайымдан ковуп гойбердилер. ²⁰ Шоңа гөрә гой, мениң ганым Реббин хузурындан узакдакы топрага дөкүлмесин. Эй, Ысрайылың патышасы, нәме үчин сен мени аңтап йөрсүн? Мен бир бүре ахырын!». ²¹ Шавул Давуда шейле дийди: «Мен гүнә этдим. Ызына долан, оглум, Давут. Инди

мен саңа хич вагт яманлык этмерин, чүнки бу гүн мениң жаным сениң үчин жуда гымматлы болды. Мен акмак болупдырын, жуда ялңышыпдырын». ²² Давут оңа шейле жогап берди: «Ине, найзаң, эй патышахым! Гой, оны йигитлеринден бири гелип, алып гитсин. ²³ Реб хер кими өз адалатлылыгы хем-де вепалылыгы үчин сылагаяндыр. Шу гүн Реб сени мениң элиме берди, йөне мен Реббиң сечип сайлан адамына эл гөтермек ислемедим. ²⁴ Сениң жаның бу гүн мениң үчин гымматлы болшы ялы, гой, Реб хем мениң жанымы гымматлы гөрсүн. Гой, Ол мени әхли бела-бетерлерден горасын». ²⁵ Шавул Давуда шейле дийди: «Оглум, Давут, Худай саңа яр болсун! Көп ишлер эдерсиң ве хемише ишиң ровач болар».

Соңра Давут өз ёлуна гитди, Шавул хем өз өйүне доланды.

27-нжи бап

Давут пилиштликерин арасында

¹ Давут өз янындан шейле дийди: «Гүнлерде бир гүн мен Шавулың элинден хеләк боларын. Говсы, мен пилиштликерин юрдуна гачайын. Шейтсем, Шавул мени Ысрайылың чәгинден тапмак умыдыны үзер; мен онуң элинден халас боларын». ² Шейдип, Давут янындакы алты йүз адамы билен биле Гатың ханы Магогың оглы Акышың тарапына гечди. ³ Олар машгалалары билен биле Гатда Акыш ханың янында орнашдылар. Ики аялы йизрегелли Ахыногам ве Набалың дул галан аялы кармелли Абыгайыл хем Давудың янындады. ⁴ Шавул Давудың Гата гачандыгыны эшидип, оны гөзлемегини бес этди.

⁵ Давут Акыш хана шейле дийди: «Эгер мен сениң гөвнүңден туран болсам, онда юрдун обаларының биринден маңа яшар ялы ер бер; гой, гулуң өз янында патыша галасында яшамасын». ⁶ Шейдип, Акыш хан оңа Зиклагы берди. Шоңа гөрә, Зиклаг шу гүнки гүне ченли хем Яхуда патышаларына дегишли болуп гелйәр. ⁷ Давут пилиштликерин юрдунда бир йыл дөрт ай яшады. ⁸ Ол адамлары билен биле гешурларын, гирзилерин ве амалеклерин үстүне чозуш этди, булар Шура гидйән ёлуң якасында, Мүсүре ченли болан аралыкда гадым эййәмден бәри отуран ерли илатларды. ⁹ Давут юрда чозуш эдип, аял-эркек диймән гырарды; доварлардыр өкүзлери, эшеклердир дүелери ве гейим-гежимлери олжа алып, Акыш ханың янына доланып гелерди. ¹⁰ Акыш хан: «Бу гүн кимиң үстүне чоздуң?» дийип соранда, ол: «Негеп чөлүндәки Яхудалыларың топрагына» дийип, я-да *Негеп чөлүндәки Ерахмееллерин ерлерине» дийип, я-да Негеп чөлүндәки кейнлерин ерлерине дийип жогап берерди.* ¹¹ «„Давут шейле-шейле ишлер этди“ дийип, бизиң гүррүңимизи эдерлер» дийип, Давут бир адамы-да Гата гетирмезди. Аял-эркек диймән, барыны гырарды. Пилиштликерин юрдунда болан дөврүңде ол шейле ишлер эдипди. ¹² Акыш хан Давуда ынанып: «Ол өз халкының гөзүңден бүс-бүтин дүшүп, мениң хемишелик гулума өврүлер» дийип пикир эдйәрди.

28-нжи бап

Шавул порхан аяла йүз тутяр

¹ Шол гүнлерде пилиштликер, Ысрайылың гаршысына урушмак үчин, өз гүйчлерини жемләпдилер. Акыш хан Давуда: «Өз адамларыңы-да алып, мениң билен биле бир гошунда сөвешмелидигини, элбетде, сен билйәнсин» дийди. ² Давут оңа: «Өрән оңат, сен хем өз гулуңың башарныгыны гөрерсиң» дийди. Акыш хан Давуда: «Гаты говы, сен өмүрбойы мениң жанпенам боларсың» дийди.

³ Шамувел өлүпди ве бүтин ысрайыл халкы онуң ясыны тутупды. Оны Рамада – өз галасында жайладылар. Шавул болса порханлардыр жадыгөйлери чыкарып ковупды.

⁴ Пилиштликер топландылар ве гелип, Шунемде дүшелге гурдулар. Шавул хем әхли ысрайыллары жемләп, Гилбовада дүшелге гурды. ⁵ Пилиштликерин гошунуны гөренде, Шавулың горкудан яңа йүреги эрсип гитди. ⁶ Шавул Реббе йүз тутды, йөне Реб оңа не дүйшде, не Урымың үсти билен, не-де пыгамберлерин үсти билен жогап берди. ⁷ Соңра Шавул өз хызматкәрлерине: «Маңа бир порхан аял тапың. Мен онуң янына гидип, ондан бир зады хайыш этжек» дийди. Хызматкәрлер оңа: «Эндорда бир порхан бар» дийдилер. ⁸ Шавул башга гейим гейип, дашкы гөрнүшини үйтгетди ве янына-да ики адам алып, гиже ол аялың янына гитди. Ол: «Мениң үчин рухлара йүз тут ве адыны тутжак кишими чагыр» дийди. ⁹ Аял оңа: «Сен Шавулың порханлардыр жадыгөйлери юрдан чыкарып ковандыгыны билибем, мени өлдүрмек үчин дузак

гуржак болярмың?» дийди. ¹⁰ Эмма Шавул: «Ребден ант ичйэрин, шу ишден саңа хич хили зыян етмез» дийип, Ребден ант ичди.

¹¹ Аял она: «Мен сениң яныңа кими гетирмели?» дийип сорады. Ол: «Шамувели» дийип жогап берди. ¹² Аял Шамувели гөрөнде, чиркин гыгырып, она «Мени нәме үчин алдадың? Сен Шавул ахырын!» дийди. ¹³ Патыша она: «Горкма. Нәме гөрийән?» дийди. Аял Шавула: «Ерден чыкып гелйән рухы гөрийән» дийип жогап берди. ¹⁴ Шавул: «Гөрнүши нәхили?» дийди. Аял: «Эгни донлы бир гарры адам ерден чыкып гелйәр» дийди. Шондан соң Шавул онуң Шамувелдигине гөз етирип, йүзүни ере берип, она тагзым этди. ¹⁵ Шамувел Шавула: «Нәме үчин мени ёкары чыкарып, алада гойдуң?» дийди. Шавул шейле жогап берди: «Мен чыкгыңсыз ягдая дүшдүм. Пилиштлилер мениң гаршыма урушарлар, Худай болса менден йүз өвүрди. Инди Ол маңа пыгамберлерин үсти билен-де, дүйше-де жогап бермейәр. Шоңа гөрә нәме этмелидигими өвредерин ялы, мен сени чагырдым». ¹⁶ Шамувел она шейле дийди: «Нәме үчин, Реб өзүнден йүз өвүрүп, саңа душман болансон, менден сораарсың? ¹⁷ Реб мениң үстүм билен саңа айдан задыны этди. Ол сениң элинден патышалыгы алып, оны саңа дерек Давуда берди. ¹⁸ Себәби сен Ребниң сөзүне гулак асмадың, Онуң Амалегин гаршысына болан газабыны ерине етирмедин. Шонуң үчин хем Реб сени бу гүн шу ягдая салды. ¹⁹ Устесине-де, сениң билен билеликте Ол Ысрайылы пилиштлилерин элине берер; эртир огулларың билен биле мениң яныма гелерсин. Реб Ысрайыл гошуныны хем пилиштлилерин элине берер».

²⁰ Шол бада Шавул өзүни ере гойберди, чүнки Шамувелиң айданларындан ол өлер ялы горкды. Узаклы гүн бүтин гижеси билен хич зат иймәнсон, онда гүйч-гурбат галманды. ²¹ Яңкы аял Шавулың янына гелди ве онуң өлер ялы горкандыгыны гөрүп, она шейле дийди: «Гырнагың саңа гулак асды ве башыны этегине салып, сениң диениңи этди. ²² Инди сенем гырнагыңа гулак ас. Мен саңа бир дөвүм чөрөк берейин. Шоны ийсен, ёла чыканыңда гурбатланарсың». ²³ «Ёк, ийжек дәл» дийип, Шавул муны рет этди. Онуң хызматкәрлери ве яңкы аял оны ырмага чалышдылар. Ол разылашды. Ол еринден турды ве дүшегиң үстүнде отурды. ²⁴ Бу аялың өйүнде бир семиз гөлеси барды. Дессине ол оны сойды; хамыр югурды ве петир биширди. ²⁵ Ол оны Шавулың хем онуң хызматкәрлериниң өнүнде гойды. Олар оны ийдилер ве шол гиже өз ёлларына гитдилер.

29-нжы бап

Пилиштлилер Давуда ынанмазчылык эдйәрлер

¹ Пилиштлилер өз гүйчлерини Апекде жемледилер, ысрайылар болса Йизрегелдәки чешмәниң боюнда орнашдылар. ² Пилиштли ханлар йүз ве мүн адамлык топарлары билен барярдылар; Давут ве онуң адамлары Акыш хан билен биле ыздан гелйәрдилер.

³ Пилиштли баштутанлар: «Еврейлер бу ерде нәме ишлейәр?» дийдилер. Акыш хан олара шейле жогап берди: «Онуң Ысрайылың шасы Шавулың гулы Давутдыгыны сиз билйәрсиниз ахырын. Бир йылдан говурак вагт бәри ол мениң янымда. Гелен гүнүнден тә шу гүне ченли мен онуң ярамаз иш эденини гөрмедим». ⁴ Пилиштли баштутанлар онуң үстүне хеңкирип, шейле дийдилер: «Оны ыза, өз белленен ерине уграт. Ол бизиң билен биле сөвеше гитмесин, ёгса ол бизиң гаршымыза уршар. Себәби өз хожайынына говы гөрүнмек үчин, онуң шу адамларың келлесини кесмекден говы тәр тапжак гүманы бармы нәме?»

⁵ „Шавул мүнүсини өлдүрди,

Давут болса он мүнүсини“

дийлип, өзи хакда танс эдилеп, айдым айдылан Давут дәлми бу?» ⁶ Шондан соң Акыш хан Давуды чагырып, она шейле дийди: «Ребден ант ичйэрин, сен бир догрочыл адам. Маңа галса сениң билен биле сөвеше гидердим. Яныма гелен гүнүнден тә шу гүне ченли сенден ярамазлык чыканыны гөрмедим. Шонда-да ханлара яранып билмейәрсин. ⁷ Инди паракхатлык билен ызыңа долан, пилиштли ханларың гаңыршына гайтма». ⁸ Давут Акыш хана шейле жогап берди: «Мениң эден задым нәме? Яныңа гелен гүнүмден тә шу гүне ченли сен өз гулундан нәме эрбетлик тапдың? Нәме үчин мен өз женабың, патышаның душманлары билен сөвешмели дәл?» ⁹ Акыш хан Давуда шейле жогап берди: «Сениң эдил Худайың перишдеси ялы пәкдигиңи билйэрин. Йөне пилиштли баштутанлар: „Ол бизиң билен биле сөвеше гитмесин“ дийдилер. ¹⁰ Инди сен ве яныңда гелен патышаның гуллары даң билен туруп, мениң сиз үчин беллән ериме гидин. Ярамаз хабары болса гөвнүңе алма, чүнки мен сенден разы. Эртир даң ягтылан бадына ёла

дүшүн». ¹¹ Шейлеликте, Давут адамлары билен биле пилиштлилеринң юрдуна тарап уграды. Пилиштлилер болса Йизрегеле гитдилер.

30-нжы бап

Амалеклер билен болан уруш

¹ Давут билен онуң адамларының Зиклага геленлерине үч гүн диенде, амалеклер Негеп чөлүне, ылайта-да Зиклаг галасының үстүне чозуш этдилер. Олар Зиклагы басып алдылар ве якып-яндырдылар. ² Амалеклер аяллары, яшу-гарры диймән ол ердәкилеринң әхлисини есир алдылар, йөне хич кими өлдүрмән, янлары билен алып, өз ёлларына гитдилер. ³ Давут адамлары билен гала геленде, олар онуң якып-яндырыландыгыны, аялларыдыр огул-гызларының болса есир эдилеп әкидилендигини билдилер. ⁴ Давут ве онуң янындакылар тә ысгындан гачянчалар мөннүрип аглашдылар. ⁵ Давудуң ики аялы, ягны йизрегелли Ахыногам ве кармелли Набалың дул галан аялы Абыгайыл хем есир эдилеп әкидилепди. ⁶ Давудуң халы тенди, чүнки халк оны дашламак ислейәрди. Себәби огул-гызларының есир алнанына адамларың жаны янярды. Эмма Давут өз Худайы Ребден гүйч алды. ⁷ Ол Ахымелегин оғлы руханы Абятара: «Эфоты гетир» дийди. Абятар эфоты Давудуң янына гетирди. ⁸ Давут: «Мен бу галтаманларың ызындан ковмалымы? Мен оларың ызындан етип билеринми?» дийип, Реббе йүзленди. Реб оңа: «Оларың ызындан ков. Сен хөкман оларың ызындан етип, есирлери халас әдерсин» дийип жогап берди. ^{9–10} Шунлукда, Давут янындакы алты йүз адамы билен билеликте ёла дүшди. Олар Бесор чайына гелдилер. Гурбатдан дүшен ики йүз адам чайдан гечип билмән, шол ерде галдылар. Эмма Давут дөрт йүз адам билен биле галтаманлары коваламагыны довам этдирди.

¹¹ Олар сәхралықдан бир мүсүрлини тапдылар ве Давудуң янына гетирдилер; оңа иймәге чөрек, ичмәге сув бердилер. ¹² Олар оңа бир гошавуч инжир киште билен ики гошавуч кишмиш-де бердилер. Ол булары иенден соң гурбуна гелди, чүнки ол үч гиже-гүндизлөп хич зат ийип-ичмәнди. ¹³ «Кимиң адамы боларсың, нирелисиң?» дийип, Давут ондан сорады. Ол: «Мен бир мүсүрли йигит, бир амалеклиниң гулы. Үч гүн мундан өң ярамадым, шонуң үчинем хожайыным мени ташлап гитди. ¹⁴ Биз Негеп чөлүндәки керетлеринң, Яхуданың бир бөлегиниң ве калеплеринң үстүне чозуш этдик, шейле хем, Зиклагы якып-яндырдык» дийип жогап берди. ¹⁵ Давут оңа: «Мени шол галтаманларың янына элтип билермиң?» дийди. Ол: «Эгер мени өлдүрмежекдигине я-да хожайынымың элине бермежекдигине ант ичсең әкидейин» дийди.

¹⁶ Ол Давуды галтаманларың янына гетирди. Шол вагт олар ийип-ичип, танс эдип, чар тарапа ййрапдылар, чүнки олар пилиштлилеринң хем яхудаларың юрдундан өрән көп олжа алыпдылар. ¹⁷ Давут даң агарандан тә агшама ченли олары гырды. Дүели гачан дөрт йүз йигитден башга екеже адам-да онуң элинден гутулып билмеди. ¹⁸ Давут амалеклеринң алан затларының әхлисини ве ики аялыны ызына гайдып алды. ¹⁹ Овнугу-ири затларың әхлисини, огул-гызларыны, олжа алнан затларың барыны Давут ызына гайтарып гетирди; әхли зат ербе-ерди. ²⁰ Давут башга-да овнук хем ири мал сүрүлерини эле салды. Олары бейлеки малларың өнүнден сүрүп: «Ине, бу Давудуң олжасы» диййәрдилер.

²¹ Давут ысгындан гачып, өзи билен гидип билмән, Бесор чайында галан ики йүз адамың янына гелди. Олар Давуды хем онуң адамларыны гаршыламага чыкдылар. Голайлашанларында Давут оlara салам берди. ²² Шонда Давут билен биле геленлеринң арасындакы пис хем ярамаз адамлар шейле дийдилер: «Бизден галандыклары үчин, олар олжадан хич зат алмазлар. Олар дине өз аяллары билен чагаларыны алсынлар-да гидиберсинлер». ²³ Эмма Давут оlara шейле дийди: «Реббинң берен задыны бейле этмәлиң, гардашларым. Реб бизи горады ве үстүмизе чозан гарақчылары бизиң элимизе берди. ²⁴ Бу сөзүңизи динлән тапылармыка? Сөвеше гиден билен гошларың янында галаның пайы дең болар; затлар дең пайлашылар». ²⁵ Шол гүнден бейлөк Давут муны Ысрайыл үчин канун ве парз эдип гойды. Бу канун шу гүне ченли довам эдип гелйәр.

²⁶ Давут Зиклага гелип, «Ине, шу Реббинң душманларыңдан алнан олжадан сизе совгат» дийип, өз достлары болан яхуда яшулуларына иберди. ²⁷ Шейле хем ол Бейтелдәки, Негеп чөлүнде Рамотдакы, Ятырдакы, ²⁸ Арогердәки, Сипмотдакы, Эштемовадакы, ²⁹ Ракалдакы, ерахмееллеринң галаларындакы, кейнлеринң галаларындакы, ³⁰ Хормадакы, Боргашандакы, Атақдакы, ³¹ Хеброндакы өз адамлары билен баран ерлериниң әхлисинде яшаянlara олжа алнан затлардан иберди.

31-нжи бап

Шавулың ве онуң огулларының өлүми

¹ Пилиштлилер Ысрайылың гаршысына сөвеш этди. Ысрайыллар пилиштлилерден гачып, Гилбова дагында көпүси гырылды. ² Пилиштлилер Шавулың ве онуң огуллары Ёнатаның, Абынадабың хем-де Малкышуваның ызындан ковуп етип, онуң огулларыны өлдүрдилер. ³ Шавула гаршы сөвеш гүйчленди, яйчылар оны тапдылар ве агыр яраладылар. ⁴ Шавул ярагчы нөкерине шейле дийди: «Гылыжыны ал-да, мени өлдүр; сүннетсизлериң элинден өлүп, олар гөз болмайын» дийди. Эмма онуң ярагчы нөкери жуда горкды ве бейле этмек ислемеди. Шоңа гөрә, Шавул өз гылыжыны алды-да, онуң үстүне өзүни оклады. ⁵ Шавулың өлендигини гөрөн ярагчы нөкери-де өз гылыжының үстүне өзүни оклап, онуң билен биле өлди. ⁶ Шейдип, Шавулың өзи, үч оглы, ярагчы нөкери хем-де әхли адамлары бир гүнде өлдүлер. ⁷ Ысрайылың еңлип гачандыгыны, Шавулың хем онуң огулларының өлендигини гөрүп, жүлгәнің бейлеки тарапында ве Иордан дерясының аңырсында яшаян ысрайыллар өз галаларыны ташлап гачдылар; пилиштлилер гелип, олары эеледилер. ⁸ Эртеси гүн пилиштлилер өлдүриленлери таламак үчин геленлеринде, Гилбова дагындан Шавул билен онуң үч оглуның жеседини тапдылар. ⁹ Олар Шавулың келлесини кесип, ярагыны алдылар ве бутханаларына хем-де халкына хабар бермек үчин, тутуш пилиштлилериң юрдуна чапарлар гөндердилер. ¹⁰ Шавулың ярагыны Ашторет хурайларының бутханасында гойдулар, жеседини болса Бейтшан галасының диварындан чүйледилер. ¹¹ Пилиштлилериң Шавула эденлерини Гилгатдакы Ябешин илаты эшиденде, ¹² онуң гайдувсыз адамларының әхлиси аяга галды. Олар узак гиже йөрөдилер. Барып, Шавулың хем онуң огулларының жесетлерини Бейтшан галасының диварындан айырдылар; Ябеше гелип, жесетлери шол ерде якдылар. ¹³ Соңра оларың сүңклерини гетирип, Ябешдәки йылгының ашагында гөмдүлер ве еди гүнләп агыз бекледилер.